

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyiltér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, június 28.

Mai számunk több közleményei:

Vezércikk: Ahol mindenkit fölmentenek.**A tisztelt Házból.****A kínai háború.****Ferencz Ferdinánd házassága.****Pör-patvar egy hitközségben.****Öngyilkos építő-vállalkozó.****A kisjenői löverseny.****Gyilkosság vagy villámütés?****Zachariás Józsefné levele.****Nyuly Mihályt fölmentették.****Tárcza: A Chotek-család.****Csarnok: Az asszony.** Irta: Alphonse Daudet.

Ahol mindenkit fölmentenek.

Arad, június 27.

A budapesti esküdtszék Nyuly Mihályra, Horváth István budai ügyvéd gyilkosára kimondta ma, hogy *nem bűnös*. A főváros jogászköreiből ez volt a nap szenzációja.

És ezzel az esettel kívánunk foglalkozni mi is, még pedig tisztán társadalmi szempontból, mert úgy érezzük, hogy a mai eset néhány régebbi pandantjával együtt, kívül esik már a jogász okoskodó észjárásán, mert a vagyon- és személybiztonság megőrzését látjuk benne, védelmét a gyilkosnak, a gonosztevőnek, ki isteni és emberi törvények szerint megbolygatta a társadalom jogrendjét.

Evtizedek óta óhajunk tárgyát képezte az esküdtszék megteremtése a bűnügyekben, mert úgy véltük, hogy a tizenkét polgár ítélete gyakrabban lesz a közérzés

szerint való igazság szószólója, mint a paragrafusok szűk korlátai közé zárt szakbiróság. Az esküdtszék életbeléptetése óta nem egyszer kerestük az alkalmat, hogy bizonyos lelkesedéssel írjunk ez intézményről, mert úgy tekintettük, mint a *társadalom élő lelkiismeretének szavát*, melyet az elfogultságtól és minden befolyástól ment közvéleménynek, el kell ismernie, mint legfőbb fórumot.

Bizonyos tisztelettel szólunk ezuttal is az esküdtszék intézményéről, ami azonban nem zárja ki azt, hogy szót emeljünk azon minduntalan megisméltendő tünet ellen, hogy az esküdtszék, *a közhangulattal és a társadalmi renddel homlokegyenest ellenkező ítéletet hoz*. A szakbiróságokkal szemben nem egyszer hozták fel azt, hogy elítéltek olyan vádlottakat, kiket az anyagi igazságot szélesebb körben kutató közvélemény fölmentett volna. Nos, az esküdtszéki verdiktokról elmondhatjuk most a megfordítottját: azt, hogy fölment olyan vádlottakat, kikre a közhangulat minden lelkiismeret furdalás nélkül kimondta a *bűnöst*.

Amióta nálunk életbe lépett az esküdtszéki intézmény, alig volt rá eset, hogy annak ítélete marasztaló lett volna. A nagyobb bünesetek közül talán a szatmári testvérgyilkosság volt az egyedüli, ahol a végtárgyalásról szóló referáda nem azzal fejeződött be, hogy „a vádlottakat nyomban szabadlábra helyezték.” Megjegyzendő azonban, hogy a szatmári esküdtek egyike

itt is úgy nyilatkozott, hogy az esküdtek ugyszólván morális presszió alatt állottak, mert oda volt irányítva az egész ország szeme, ha ez nincs, akkor talán másképp ítélték volna.

Ha ez így megy tovább, akkor kénytelenek leszünk konstatálni, hogy a bűnügyekben való esküdtszéki tárgyalás nem felel meg a hozzá fűzött várakozásnak. Mikor az első esküdtszéki tárgyalást tartották Aradon, akkor attól féltünk, hogy a törvényszék a maga támogató, magyarázó és ellenőrző hatalmával egy vagy más esetben befolyásolni fogja az esküdteket, akik így — ugyszólván — kitanítva vonulnak vissza az ítélet meghozatalára.

Beismerjük, hogy csalódtunk.

A törvényszék liberalismusa, ugylát-szik, mértéktelenül nagy ez irányban. A végtárgyalási elnök nagyobb sulyt helyez arra, hogy az esküdteket az esküdtszék külső formáira figyelmeztesse, mint arra, hogy egy kis szakszerű oktatást adjon neki a bűnügy jogi fogalmaira nézve. Igaz ugyan, hogy az ilyen esetben nehezen kerülhető el az esküdtek befolyásolása, hanem ez — ha helyén van — nézetünk szerint kisebb baj, mint ha azt tapasztaljuk, hogy az esküdtek sorra mentenek fel bűnösöket.

Meg vagyunk ugyan győződve, hogy az esküdtszék körül észlelt hibák, a kezdet nehézségei csupán, melyeket a gyakorlat orvosolni fog mindeneknél jobban: mégis helyén valónak láttunk a mai eset-

TÁRCZA.

A Chotek-család.

A múlt év október 16-án az a szenzációs hír jelent meg, hogy Ferencz Ferdinánd főherceg, az osztrák és a magyar trónok örököse, s így Európa egyik leghatalmasabb birodalmának leendő uralkodója rangján alul levő szerelmi házasságot köt s nőül fogja venni Chotek Zsófia grófnőt, Izabella főhercegnő palotahölgyét.

Néhány nappal ezelőtt jelentette ugyanaz a forrás Stefánia özvegy trónörökösének közeli eljegyzését Lónyay Elemér gróffal, s így az ember egyszerű kacsanak tartotta mindkettőt, nem akart egyiknek sem hitelt adni.

Főleg a Ferencz Ferdinánd trónörökös morganatikus házasságában nem akart hinni senki. Nem azért, mintha ez a Habsburg-családban példátlan eset volna, hanem annyira romantikus izű volt a hír, hogy az ember még akkor sem fogja a mai czinikus világban megérteni, ha már tényleg bekövetkezett.

Tudja isten miért, de már úgy vagyunk, hogy nem tudjuk Ferencz Ferdinánd főhercegnél a trónörökösöt az embertől elválasztani, s ha ezer és ezer magyarázatot tudnánk is találni arra, hogy a főherceg, a szerelmes férfi, nőül veszi a leányt, a kihez szíve vonza, nem értjük meg ezt, ha arra gondolunk, hogy ő trónörökös is. Igaz ugyan, hogy nagy Napo-

leon szerint a trón nem egyéb, mint bibor-báronnyal bevont néhány deszkadarab, mégis az a fogalma van az embernek, hogy a ki annak közelébe jut, az leveti magáról mindazt, a mi emberi, kiirtja magából mindazt, a mi ideg, leveti gyengéit, megtagadja szenvedélyeit, s szobor lesz, mely él és gondolkodik, de nem érez.

A világ mindennapi közönnnyel vette tudomásul, mikor János főherceg nőül vette annak idején Pochl Annát, a postamester leányát, a későbbi meráni grófok dédanyját, vagy mikor Henrik főherceg nőül vett egy színésznőt, a későbbi Waldau grófnőt; vagy mikor Frigyes főherceg nőül vette a Croy-Dülmen hercegnőket, a mostani Izabella főhercegnőt; sőt valami melegség lopózott az ember szívébe a gondolatra, ha reájuk gondolt, s a mi romantikus volt szerelmükben, az egyuttal vonzóvá tette házasságukat is. De köztük és Ferencz Ferdinánd trónörökös közt egy trón képez válaszfalat, s ezt semmiféle romantika meg nem dönti, el nem tünteti. Ő a legkonzervatívabb uralkodóház sarja, egy csapásra szakított családjának minden tradíciójával s a „Felix Austria”, mely győztes csaták helyett házassági frigyekkel szerezte össze tartományait, ez egyszer kevésbé volt szerencsés.

Mert a Chotek-család, melyből a trónörökös menyasszonya származik, nem a legelőkelőbb, sőt nem is a legelőkelőbbek közül való a cseh arisztokrata családok közt. I. Lipót német császár és a magyar király a XVIII. század

elején emelte őket a bárói rangba és megengedte nekik, hogy ők is a ketfejú sa-t használhassák családi czimerül, azért mert egy udvari vadászaton valamelyik Chotek megmentette az életet, s így iettek arisztokraták. De akkor még meglehetősen szegények voltak s nem igen vehettek részt az udvari életben. Főleg a cseh arisztokrata családok közt van sok ilyen, mert abban az időben, mikor Rudolf király Prágában töltötte órajavitásokkal az életét, a többi érthetetlen passziója közt az is megvolt, hogy a szolgálóinak és komornyikjainak címeket, rangokat, kitüntetésekkel osztogatott, bársonyba és selyembe öltöztette őket az udvari fogatokon járatta valamennyit, hogy megsüvegelje őket a nép. Addig, a mig Rudolf élt, addig ezek is úgy élhettek, mint az igazi urak, mert annyit loptak, a mennyi csak beléjük fert. Mikor aztán meghalt, II. Mátyás véget vetett a pünkösdi királyságuknak, a címeket és rangjukat el nem vehette tőlük, de egyiket az ajtón, a másikat az ablakon dobta ki. Ezek az újdonsült arisztokraták utóbb nagyon elszegényedtek s lassankint kifejlődött egy épen a Habsburgok birodalmában korcs cseh arisztokrácia, a melynek megvolt a rangja és megvoltak címei, de nem volt meg a hűbér-birtokok, s így tulajdonképen nem is voltak az akkori idők fogalmai szerint főurak. Ebbe az arisztokráciába tartoztak a Chotekok is, mert a bárói címen kívül Lipót királytól mindössze csak két falut kapott az ősük, a mivel nem valami fényes házat vihettek.

ből kifolyólag egy kis aktuális figyelmeztetést, mert már-már szálló igévé lett nálunk, hogy — rablógyilkosnak lenni, kész gyönyörűség!

A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Washington, június 27.

A jangcevidéki tartományoknak hat alkirálya, köztük *Li-Hung-Csang*, me az idevaló kínai követtel mindnyájuk által aláírt távirat alapján újra lépéseket tétetett a végett, hogy több katonaságot ne küldjenek Kinába, a míg *Li-Hung-Csang* Pekingbe nem érkezik. Az Egyesült-Államok kormánya azt válaszolta, hogy kénytelen tovább is folytatni a csapatok szállítását olyan helyekre, a hol amerikai hivatalnokok veszedelmében forognak.

Hongkong, június 27.

A *Szamehui* gőzös Vucauból a nyugati folyón számos hittérítő-nővel ideérkezett. A gőzös kapitánya azt jelenti, hogy a kínaiak az asszonyok hajóra szállásakor idegenellenes tüntetést rendeztek és azt kiáltották:

— Üssétek agyon az idegen ördögöket!

A Vacsauban maradt európaiak e miatt előkészületeket tettek, hogy minden pillanatban elutazhassanak. Kretusauban még egyre tartanak a zavargások. A nyugati folyó vizállása alacsony. A *Sandpiper* angol folyamgőzösnek lehetetlen Nankingot elérnie.

Pétervár, június 27.

Alexejev altengernagynak egy e hó 12-én kelt távirata, a melyet a hadügyminiszterhez intézett, *Anszimov* ezredesnek e hó 19-én Tiencinben kelt jelentését foglalja magában, a mely szerint az idegen csapatok helyzete nagyon veszedelmes. Az összeköttetés el van vágva. Tiencint kínai bandák tartják körülzárva és nagykaliberű ágyukkal bombázzák, a mivel nagy kárt tesznek az idegenekben. Hét tiszt és 150 legény elesett vagy megsebesült. A fegyver- és lővőszerek szűk.

Bajos lesz kieroszakolni a Takuba való átmenetet az asszonyokkal, gyermekekkel és sebesült katonákkal. A vasut

teljesen hasznavehetetlen. A jelentés megérkezése szerencsés véletlenek köszönhető. *Stessel* tábornok 20-án Takuból minden rendelkezésre álló csapatát. *Anszimov* felszabadítására küldte. Ma, 21-én, remélem, hogy mivel a tüzérség már partra szállt, a többi haderővel, helyőrség hátrahagyásával elindulhatok Takuból.

A helyzet komolysága arra a végső intézkedésre kényszerít, hogy még ma éjjel elküldjem a 10. ezrednek egy zászlóalját, a nétkül, hogy a vladivosztki csapatokat bevarnám.

Csifu, június 27.

Hir szerint a kínaiak előnyomulnak Niucsvang felé.

Csifu, június 27.

Az idevaló idegenek azt hiszik, hogy a kínai hadsereg most teljes számmal csatlakozik a boxerek mozgalmához *Tung-fuzsieng* parancsnoksága alatt, a ki nemrég leverte a mohamedánok lázadását.

Azt hiszik, hogy Peking és Tiencin körül 60,000 jól fölfegyverezett kínai katonára van összenva. A kínai tisztek dicsőkedve hirdetik, hogy 400,000 katonára áll rendelkezésükre.

A kínai idegenek azt kívánják, hogy 100,000 európai katonát vonjanak össze Kinában, még pedig legalább 50,000-at Pekingben. Azonkívül nagy flotta-demonstrációt óhajtanak valamennyi szerződéses kikötőben, hogy az ingadozó magatartású kínai kereskedőkre nyomást gyakoroljanak.

A *Seymour* parancsnoksága alatt álló csapatok állítólag egy hétre való eleséggel és fejenként 150 tölténnyel indultak el. A kínaiak győzelmeiről szóló hírek következtében a nép izgatottsága nőttön. Ideérkezett kereskedők azt beszélnek, hogy Niucsvangban a boxerek az utcákon katonai gyakorlatokat végeznek.

A mint most kitudódott, a kínai hadsereg katonái ágyukat és egyéb hadi felszerelést adtak el a boxereknek. A fucsai angol konzul hadihajók kiküldését kérte. A *Terrible* angol hadihajó és két japán

csirkálójajó Csifuba érkezett, a minek következtében a helyzet itt javult.

A csifui idegen-negyedek két kínai erőd dominálja, a melyek Krup-féle ágyúkkal van felszerelve.

Berlin, június 27.

Katonai körökben hire jár, hogy újabb csapatokat szállítanak Kinába. Egyelőre 600 embert fognak hajóra szállítani.

London, június 27.

Egy kínai császári rendelet elrendelte a takui erődök visszafoglalását. Ezt a feladatot Inanskai tengernagyra bízták, a kinek vezetése alatt európai módon kiépített nagy sereg van.

Páris, június 27.

A Havas ügynökség a sanghaji francia konzul tegnapi táviratát közli. Ez megerősíti hivatalosan is azt a hirt, hogy a hatalmak csapatai bevonultak Pekingbe, s az idegen követek meg vannak mentve. A követek kínai katonák oltalma alatt északra vonultak.

A csifui francia konzul távirata megerősíti Tiencin felmentését és a követek elutazását Pekingből.

Berlin, június 27.

A námet konzul jelenti Csáfuból, hogy *Seymour* Tiencintől 14 kilométernyire körülzárták a kínai csapatok. *Seymour* 62 halottja és 200 sebesültje van eddig. Tiencinből nagyobb csapat vonult segítségére.

London, június 27.

Egy japán hajó érkezett Takuból Csifuba, ez hozza azt a hirt, hogy Tiencin felszabadításának munkája szombatn egész nap tartott. — Ez eddig az egyetlen részlet erről a nevezetes eseményről.

Daczára annak, hogy a felszabadítás új reménységet hozott, a helyzet igen nagy aggodalomra ad okot. Főleg *Seymour*ért és a követekért aggódnak, mert a legújabb hírek kétségtelessé teszik, hogy a veszedelem terjedőben van.

Egyszerre aztán kezdett feltűnni az ő csilagjuk is. III. Károly magyar király és német császár aggódva látta, hogy nem lesz trónjának fiú örököse s attól tartott, hogy halála után a Habsburgok a német császári trónt is, a magyar királyi koronát is elvesztik.

Hiveket akart szerezni, s egy egész országnak megfelelő területet osztogatott el, hogy azt elérje és hogy a nemességnek hűségét a leánya számára már előre biztosítsa. Így kapott *Chotek Ulászló* is egy kisebb hitbizományt tőle. Nem valami sokat remélt tőle III. Károly, s nem is adott neki valami sokat. Kezdetben elégedett volt s örült annak is, a mit kapott, utóbb azonban, a cseh arisztokráciának az a része, mely irigykedve látta, hogy a gazdagabb s kiterjedtebb családok nagyobb adományokban részesültek a királytól, panaszra ment az udvarhoz. Nem volt nehéz Károlyra rájlesztetni, mert tudta jól, hogy egyetlen elégedetlen többet árthat, mint a mennyit tiz elégedett használhat. Birtoka azonban már nem volt, a mitől könnyű szívvel meg tudott volna válni s rangok és címek adományozásához folyamodott. Egyetlen esztendőben negyven aranygyapjas rendjelet ajándékozott a szegényebb osztrák arisztokrata családoknak, s így emelte kilencz évvel az osztrák pragmatika sanctio létrejötte után grófi rangra a *Chotek*eket is.

A család igazi fénykora azonban *Mária Terézia* korszaka alatt következett be. A porosz háboruban kitüntette magát *Ulászlónak* a fia *Venczel*, s beváltotta azt az ígéretet, melyet az apja tett III. Károlynak. Az egyik ütközetben megsebesült s haza kellett vonulnia

csehországi birtokaira, mert nem vehetett részt többé a háboruban. *Mária Terézia* királyné személyesen ment el hozzá Csehországba, hogy megköszönje neki, a mit érte a trónjért tett, s mikor *Lotharingiai Ferenczet* megválasztották német császárnak, ő személyesen eszközölte ki férjénél, hogy *Chotek Venczelt* a római német szent birodalom grófjává nevezze ki. Ez 1745-ben meg is történt s ekkor *Ferencz* császár újból megerősítette ősi czimerüket, melynek paizsába a kétfejű sast kapták annak idején *Lipót* királytól.

Cnotek Venczel felgyógyult s első dolga volt Bécsbe sietnie. Korának egyik legdélisebb alakja volt, s a bécsi szép asszonyok bolondultak érte. Ilyen férfiak számára ugyszólván teremtve volt *Mária Terézia* udvara. A szép királyné Bécsben a késő renaissance korszakát élesztette fel s azelőtt sem, azután sem volt annyi szép férfi és asszony Bécsben, mint azalatt a negyven év alatt. A magyar nemesség virága, legelső daliái, az ujonnan megszerzett *Galiczia* néhány renegát főura, s a cseh arisztokrácia mind felköltözött Bécsbe. *Mária Terézia* egymaga többet tett Bécs városáért, mint minden elődje együttvéve. A fényes parját ritkító udvari ünnepek egymást érték, s ezek melegségei voltak a galans kalandoknak. Mindenkinél feltűnt, hogy csak *Chotek* maradt távol. Nem jelent meg semmiféle társaságban, került a szép asszonyokat, a vig czimborákat s csak akkor mozdult ki lakosztályából, ha az udvarba hívták, vagy oda mehetett, a hol a szép királynőt találhatta. Szerelmes volt *Mária Teréziába*. Egyszer aztán a királynő megtudta

ezt, s nem haragudott meg érte, de azért finom malicziával büntette meg szerelmes alattvalóját. „Szerelmes vagy, tehát féltékeny vagy. Nálad keresve sem tudnék alkalmasabb embert találni arra, hogy vigyázzon, senki hozám be ne léphessen, ha magánszobáimban vagyok.“ S azon a napon ő és utódai megkapták örök időkre a fő ajtónállói czimet és méltóságot.

A *Mária Terézia* után következett korszakban gróf *Chotek Károly*, a menyasszony nagyapja játszott egy szerepet. Megszűnt udvari ember lenni s osztrák bürokrata lett, még pedig nem is a javából. Egy ideig a nápolyi királyság kormányzója volt, utóbb *Trieszté* s ő volt az, a ki az első hajóáratot rendezte be *Trieszt* és *Velence* közt. Nagy archeologus volt s *Pólában* és *Aquilejában* végzett ásátásokat. Életének végső éveit *Prágában* töltötte, mint Csehország kormányzója. Sokat tett a cseh fővárosért s ez meg is hálálta azzal, hogy ezüst vázát ajándékozott neki ezzel az ajándékával; „A hálás *Prága*“.

Chotek Károly második fia, *Bohuslav* volt *Chotek Zsófiának* atyja. Korán lépett a diplomáciai pályára, s kinevezték *Londonba* titkárnak a nagykövetséghez. Ot évig maradt ott; onnan 1860-ban *Berlinbe* helyezték át, a honnan 1866-ban távozott, mikor *Poroszország* és *Ausztria* háboruba keveredtek, s az egész nagykövetség elhagyta a porosz fővárost. A legközelebbi állása a *stuttgarti* követségénél volt, a hová 1867 januárjában nevezték ki s ott született 1868. márczius elsején *Chotek Zsófia*

TÁVIRATOK.

A francia vezérkar anarchiája.

Páris, június 27. (Saját tud. távirata.)
A lapok jelentése szerint *Delanne* vezérkari főnök napiparancsot adott ki, amelyben a hadügyminiszter által elrendelt ki nevezésekre való tekintet nélkül elrendeli, hogy a visszarendelt tisztek és az azokat helyettesítő aligazgatók tovább is végez zék szolgálatukat. A *Gaulois* azt mondja, hogy *Delanne*-nak ez az intézkedése rendkívüli komoly dolog, mert azt bizonyítja, hogy a vezérkar főnöke hivatalosan vonakodik a hadügyminiszter rendelkezéseit elismerni. Az *Intrasigant* jelentése szerint *Bienaimé* a haditengerészeti vezérkar főnöke, *Lanessan* tengerészeti miniszterrel támadt egyenetlensége miatt beadta lemondását.

A portugál kormány programja.

Lisszabon, június 27. (Saj. tud. táv.)
Az új kabinet, amely tegnap mutatkozott be a kamarának, kijelentette, hogy ébren fog őrködni a gyarmati ügyek fölött és arra fog törekedni, hogy Portugalia termékeinek kölcsönösségi szerződések kötésével újabb fogyasztó piacokat teremtsen, a kabinet teljesen meg fog felelni azoknak a kötelezettségeknek, amelyeket az állam hitelezőivel szemben az 1893. május 20-án kelt törvény értelmében vállalt.

Ferencz Ferdinánd házassága.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 27.

Holnap délelőtt *Ferencz Ferdinánd* főherceg ünnepélyes eskütétele. Erre Bécsbe érkeztek már úgy szólván az összes főherczegek. A mai napon jöttek meg *Lajos Viktor*, *Lipót Ferdinánd*, *Lipót Szalvator* főherczegek, továbbá *Pininski* gróf és *Goes* gróf helytartók. *Széchenyi Gyula* gróf, a király személye körüli miniszter *Gasteinból* érkezett ma Bécsbe.

A miniszterelnök távirati fölszólítására

grófné is atyjának *Kinszky Vilma* grófnővel kötött házasságából.

Chotek Károly egyike volt a legkonzervatívabb cseh mágnásoknak s azért tette meg őt *Hohenwarth* Csehország kormányzójává. *Hohenwarth* bukása után *Chotek* állása is tarthatatlan lett s visszatért első szerelméhez, a diplomáciához. Előbb brüsszeli követ s tizenöt év múlva drezdai követ lett. 1896. október 1-én halt meg.

Chotek Zsófia grófnőnek hét testvére van, egy fivére s hat nővére. Legidősebb nővére *Szidónia*, *Stefánia* özvegy trónörökösnek volt udvarhölgye. A fivére gróf *Chotek Farkas*, a ki szintén osztrák hivatalnok, egy egyszerű polgárleányt vett nőül, *Künell Annát*.

Érdekes kis reminiscenzczeit lehet *Ferencz Ferdinánd* főherczegnek *Chotek Zsófiával* kötendő házassága alkalmából feleleveníteni:

Néhány évvel ezelőtt Prágában országos kiállítás volt. Ezt *Károly Lajos* főherczeg, *Ferencz Ferdinánd* főherczeg apja is meglátogatta. Itt mutatták be neki gróf *Chotek Farkas* s a főherczeg sokáig beszélgetett vele. Karon fogta s hosszasan kérdezősködött, hogy mit csinál az apja, hány testvére van, hogy hívják őket, milyenek a családi körülményei stb. Most *Károly Lajos* főherczeg legidősebb fia nőül veszi azt a *Chotek grófnőt*, kinek családja iránt akkor annyira érdeklődött.

Ha jövőbe a látott volna!

—m.—

Schlauch Lőrincz biboros ma reggel *Fetser* Antal oldalkanonok társaságában gyorsvonattal Bécsbe utazott, hogy jelen legyen *Ferencz Ferdinánd* trónörökös ünnepies eskütételén.

Ma délelőtt 12 órákor minisztertanács volt, a melyen *Szell* Kálmán miniszterelnök elnöklése alatt jelen voltak: *Fehérváry* báró, *Wlassics*, *Darányi*, *Hegedüs*, *Lukács* és *Plósz* miniszterek. *Szell* Kálmán mindenekelőtt beszámolt bécsi utjáról, azután tudomására hozta a kormány tagjainak azokat az intézkedéseket, a melyre nézve megállapodás történt a holnapi ünnepélyes eskütétel tekintetében, végül felolvasta a trónörökös által esküvel erősítendő nyilatkozat teljes szövegét.

A minisztertanács 1 óráig tartott. A 3/2 órákor induló gyorsvonattal az összes miniszterek Bécsbe utaztak. Velük együtt mentek a Budapestten tartózkodó valóságos belső titkos tanácsosok, a kik a holnapi ünnepi aktushoz szintén meghívót kaptak.

Az eskütétel után a főherczeg azonnal elutazik Reichstadtba. Vasárnap, július 1-én délelőtt 1/2 11 órákor lesz az esketési szertartás, a melyet a reichstadti esperes fog végezni.

Az esküvői szertartás részleteit hivatalosan a következőkben állapították meg:

Az esküvő a legnagyobb csendben fog megtörténni. *Ferencz Ferdinánd* főherczeg szombatn, 30-án délután 2 óra 30 perczkor érkezik különvonattal *Chotek Zsófia* grófnővel, aki most *Gross-Biesenben* van, *Aussig* mellett, Reichstadtba. Az alatt, míg a grófnő *Mária Terézia* főherczegasszonynál és leányainál tiszteleg, a főherczeg az első emeleten fogadja a reichstadti polgármestert, a plébánost és a kapuczinus gvardiánt.

Este a legszükebb családi körben vacsora lesz. A főherczeg és *Chotek grófnő* lakosztálya a kastély középső részén van, ugyanaz, a hol tavaly 6 Felsője lakott a csehországi hadgyakorlatok idején.

Vasárnap délelőtt fél 11 órákor lesz az esküvő, a melyet *Hiekiesch* reichstadti plébános végez *Lamel* Folidor kapuczinus gvardián és pater *Andrea*, *Mária Terézia* főherczegasszony kapuczinus gyóntatója segédletével. A szertartás előtt és után *Menhauser* városi főtanító vezetése alatt tanulókból összeállított énekharénekel.

Az esküvőn a család tagjain kívül jelen lesz a reichstadti polgármester, a böhmischlaibachi kerületi főnök, *Payer* és a *Wiener Zeitung* főszerkesztője, *Teuber* kormány tanácsos. Az esküvő utáni lakomán a család tagokon kívül a polgármester, plébános és a kapuczinus gvardián vesz részt.

A vendégek részére 20 termet rendeztek be. Esetleg megjelenik *Ottó* és *Ferdinánd* főherczeg és Ő Felsője udvarmestere is.

A házasságot a bécsi Augustiner templomban hirdetik ki, nem Reichstadtban.

Az esküvő után villásreggeli lesz. Délután az új házások kocsin a szomszédos *Konopistba* hajtatnak, s az ottani kastélyban fognak hosszabb ideig tartózkodni.

A holnapi udvari ünnepségre *József* főherczeg is Bécsbe utazott. E miatt félbeszakadt szemlekorutja, a melyet mostanában nagy buzgalommal végeztet. Tegnap Temesváron keresztül Verseczre kellett volna utaznia a főherczegnek, s a temesvári vasuti állomásra kivonult üdvözlésére a hadtestparancsnok, a hadtest vezérkari főnöke és sok törzstiszt. A mint ott várakoztak, egyszerre csak táviratot hozott a hadtestparancsnokhoz az állomásfőnök, a melyben *József* főherczeg tudatja, hogy hirtelen közbejött akadály miatt félbe kell szakítania szemleutját. A közlés nagyon meglepte katonáikat, a

kik akkor még csak nem is sejtették, hogy ez *Ferencz Ferdinánd* főherczeg házasságával van összefüggésben.

A cseh újságok politika tőkét igyekeznek kovácsolni a trónörökös házasságából. A *Narodni Listy* azt írja, hogy tudják ugyan a csehek, hogy az uralkodó neje nem avatkozhatik be az aktív politikába, de azért meg vannak győződve, hogy a trónörökös felesége nem fog megfeledezni arról, a mi atyjáról és nagyatyjáról tradícióképen szállott reá, s igyekezni fog odahatni, hogy hazája fényét emelje.

Egy másik cseh újság azt írja, hogy az uralkodó megígérte, hogy az uralkodó család egyik tagja állandóan Prágában fog lakni. Ennek alapján követeli, hogy *Körber* miniszterelnök járjon most közbe azért, hogy *Ferencz Ferdinánd* telepedjék meg Prágában. Ez, írja a nevezett lap, csak megszilárdítaná a cseheknek a dinasztiahoz való ragaszkodását.

A trónörökös házasságáról érdekesen ír a *Berliner Localanzeiger*. — *Ferencz Ferdinánd* eskütételének híre — ugymond — nagy meglepetést okozott Berlinben, mert a sok hamis híresztelés után már kételkedni kezdtek az egész dolog valóságában.

A trónörökös sokáig gondolt arra, hogy lemond a trónhoz való jogáról s úgy veszi el *Chotek* grófnőt, de miután kiváló jogászokkal folytatott tanácskozásokból meggyőződött, hogy ez felesleges, megnyugodott abban, hogy tekintet nélkül trónörökösi mivoltára, nőül veszi morganatikus házasság útján *Chotek* grófnőt. Régebben úgy tervezték, a római *Villa d'Este*-t régi pompájában újra helyreállítják, s az év nagyobb részét itt töltik, többi részét pedig a modenai herczegtől kapott olasz birtokon. Mikor azonban letett arról a tervről, hogy lemond trónöröklési jogáról, akkor ezt a tervet is elejtette, s úgy határozott, hogy az olaszországi birtokot trónraléptekor öcscsének, *Ottó* főherczegnek fogja átengedni.

Mikor történt meg a formális eljegyzés *Ferencz Ferdinánd* és *Chotek Zsófia* között, azt bizonyosan nem tudják, de valószínűleg akkor, mikor a grófnő elhagyta *Izabella* főherczegnő udvarát. Ennek a távozásnak érdekes története van. A trónörökös akkor kezdett *Frigyes* főherczeghez sürűbben járogatni, mikor annak egy-két leánya már nagyobbakkára serdült. Látogatását természetesen nagyon szívesen fogadták, s a főherczegnő sokszor kérdezgette, ki, mi, hogy tetszik neki, s olyan formán rendezte azután be a kastélyt, a hogy a trónörökös szerette. Egy izben a főherczegasszony maga is hosszabb ideig vendége volt *Ferencz Ferdinánd*nak. A trónörökös láthatóan jól érezte magát *Frigyes* főherczegéknél, s *Izabella* főherczegasszony remélte, hogy legidősebb leánya királyi koronát fog viselni.

Látogatásai alkalmával a trónörökös hosszú estéken át beszélgetett a főherczegasszony udvarhölgyével, *Chotek Zsófia* grófnővel, a ki szerény és igénytelen fellépésével, s szeretetreméltó szellemességével lebilincselte. A látogatások tulajdonképen az udvarhölgynek szóltak, de *Izabella* főherczegasszony ezt csak sokára, a mult őszön tudta meg. Megesett ugyanis ekkor, hogy a trónörökös egy este megjött, s reggelre már tovább kellett utaznia. Valahogy a toilette asztalkán felejtette elutazásakor aranylánczát, a melyen kés, kulcs, gyufatartó mellett egy medaillon is volt, s ebben *Chotek* grófnő képe. A szolgaszemélyzet a lánczot *Izabella* főherczegnőnek adta át. A medaillon titka kiderült, s *Chotek* grófnő elhagyta a pozsonyi udvartartást.

Ekkor Drezdába ment a grófnő nénjéhez, majd utóbb *Gross-Priesenbe*, ahol többször fo-

gadta a trónörökös látogatását. Az utolsó karácsonyt az eckartligeti kastélyban töltötte a grófnő, de ekkor már avval a biztos tudattal, hogy a jövő évben a bécsi Belvedere lesz már a lakása.

Május elseje óta Ferencz Ferdinánd már ott is lakik a Belvedere palotában, s a vasárnapi esküvő után ez közös palotája lesz az új házasságoknak. Ez az élet az udvartartásra vonatkozó s egyéb külső nyilvánulásaiban sok komplikációra fog alkalmat adni. Ugy, hogy csak a kicsinységekről beszéljünk, ha a főherceg ne-jével kikocsizik, az udvari arany küllős kocsi-t használják, egyedül azonban felesége ezt nem használhatja; hasonlóképen nincs jussa a diszruhás udvari személyzethez, nem használhatja az udvari páholyt színházban, lóversenyen.

Nyári tartózkodási helyül több remek kastély áll a trónörökös rendelkezésére. A csehországi Konopisti kastélyt, a hol a házasság után fog a főhercegi pár hosszabb időt tölteni, most alakították egészen újjá. E mellett a chlumei kicsiny, de bájos nyaraló, s a Duna melletti eckartligeti, a főherceg legkedvesebb tartózkodási helye.

Chotek grófnőről csak szépet tudnak mondani azok, a kik ismerik. Szép világos szemei vannak, dus, hullámos barna haja, orra finom metszésű, termete rendkívül magas, könnyű és hajlékony, a szecesszió imádók csupa gyönyörűséggel nézhetik; feje magas természetű mérve kicsiny, mint a hogy sok antik szobornál látható.

Eddig takarékosági szempontból nem fejthette ki Chotek grófnő azt a pompát, a mely vele született. A mióta férjhezmenete elhatározott dolog, *Henriette* nővérét, a ki Erzsébet főhercegnő udvarhölgye volt, ez alól felmentették. Egyetlen fivére, a ki kerületi biztos, szintén elhagyja állását. Ot nőtestvére jól ment férjhez.

Nyuly Mihályt fölmentették.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 27.

Nyuly Mihály bűnpörének mai második tárgyalási napján a közönség még fozottab érdeklődést tanusított a bűnpör tárgyalása iránt. Jóval a tárgyalás megkezdése előtt több százfőnyi hallgató közönség lepte el a törvénykezési palota II-od emeleti folyosóját, ahol az esküdtzéki terem ajtaját tartották megszállva. A rend fenntartása végett az elnök kénytelen volt az V. ker. kapitányságtól rendőröket kérni.

Délelőtt fél 11 óra tájban nyitotta meg az elnök a tárgyalást, melynek elején kijelentette, hogy *Z. Marzer Rezső* rendes esküdt orvosi bizonyítványt küldött be, betegségét igazolandó. Miután nem tisztí orvos állította ki azt a bizonyítványt, elnök intézkedett, hogy a kőbányi rendőrorvos haladéktalanul megvizsgálja a beteg esküdtet. Mivel ez hosszabb időt vesz igénybe, helyette *Petrovics László* póttagot szólította be az elnök rendes esküdtnek.

Ezután a törvényszék által zárt ülésben megszövegezett s az esküdtökhöz intézendő kérdéseket olvastatta fel az elnök *Lenk Gyula* táblabíró, az ítélőtanács egyik tagja által.

I. Főkérdés.

„Bűnös-e Nyuly Mihály vádlott abban, hogy 1900. évi márcz 30-án délelőtt 9—10 óra közt Budapesten az Országház-utca 33 sz. házban Dr. Horváth István ügyvédet, ennek lakásán. ölési szándékból, a nélkül, hogy e szándékát előre megfontolta volna, forgópisztolyból reásütött lövésekkel akként sértette meg, hogy ez

által Dr. Horváth István ügyvéd halálát okozta? Igen vagy nem?

Ha igen.

II. Különkérdés.

A főkérdésben le irt cselekmény elkövetésénél vádlott szándéka a közte és dr. Horváth István ügyvéd közt lefolyt megelőző szóváltás, vagy dulakodás, avagy a vádlott nővére által hosszú időn át folytatott és a vádlott szerint őt magát is vagyoniag érzékenyen érintő perek során kifejlődött izgatottság okozta erős felindulásban keletkezett-e és rögtön végrehajtott-e? Igen vagy nem?

Ha igen.

III. Különkérdés

A II, különkérdésben körülirt erős felindulást vádlottnál az okozta-e, hogy dr. Horváth István ügyvéd a vádlottat torkon ragadással jogtalanul sulyosan bántalmazta, vagy vádlottat becsületében meggyalázó kifejezésekkel jogtalanul sulyosan megsértette? Igen, vagy nem?

A védő az általa előterjesztett kérdések *mellőzése miatt semmisségi panaszt* jelentett be.

A vád- és védelem.

Dr. *Selley Barnabás* kir. ügyész vádbeszéde elején Nyuly-nak az olaszországi háboruban való katonáskodásával foglalkozva, megjegyzi, hogy a csaták mezején a vádlott nagyon jól megtanulta a fegyverrel való bánást. Igazolja azt a megölt Horváth István teteme, a melyből Nyuly golyói oltották ki az életet. De a dicső csatákból hozott Nyuly magával mást is. A brigantikkal való csatározásai közben reáragadt a bosszu, a megtorlás érzete is. Ez aztán arra birta, hogy kioltsa Horváth dr. életét. Majd áttérve az esetre, ennek ismertetése mellett beigazolván látja a vádlott bűnösségét s marasztaló verdiktet kér Nyulyra az esküdtöktől.

Dr. *Vaisz Sándor* védőbeszédjét azzal kezdte, hogy Nyuly Mihály nem bűnös, hanem áldozat. Megölt egy embert, egy ügyvédet s ő felfogja a vádlottat fenyegető pallost. Az ő szeméjében akadt az az ügyvéd, aki megvédi azt az embert, a ki ügyvédet ölt meg. Nem minden aggodalom nélkül vállalta el a védelmet, mert tudta, hogy megszólásnak lesz kitéve kartársai részéről, hogyan vállalhatta el az ügyvéd az ügyvéd gyilkosának védelmét. Ő megtette, mert a védői tisztjének teljesítése közben az igazság felderítésének igyekezete vezérli. Ő hiszi és tudja, hogy Nyuly Mihály ártatlan. Nyuly Mihály a végzetet képviselte, dr. Horváth István életében. Védő is tagja az ügyvédi karnak, az elhnynt dr. Horváth István is az volt. Ő most nem beszél dr. Horváthról az ügyvédről, hanem beszél róla mint ember-ről. Távol áll tőle, hogy egyetlen szóval is azonosítsa dr. Horváth ügyvédnek ténykedéseit az ügyvédi kar ténykedéseivel: Magyarország ügyvédi kara mindenkor méltó helyet foglalt el hazánk történetében. Béke idején az igazság szolgálatában, háboru idején pedig a harcsterenken szereztek a magyar ügyvédi kar tagjai elévülhetlen érdemeket a hazának. Ezután áttért a bűnpört megelőző pörösködések részletes ismertetésére, kommentárokkal kísérte dr. Horváthnak és Tetteynének eljárásait. Megható szavakkal ecseteli az önfeláldozó testvérnek, Nyuly Mihálynak szereplését a 20 évi pörlekedés tartama alatt. A vádlottat nem önző cél vezette. Előtte csak egy lebegett: az igazság felderítése, amelytől neki és nővéreinek boldogulása függött.

Ezután az esküdtök visszavonultak tanácskozás végett. Félórai tanácskozás után avval a kéréssel tértek vissza, hogy a törvényszék a bűnösségre vonatkozó elvi főkérdést egészítse

ki avval, nem volt-e öntudatlan állapotban a vádlott, mikor tettét elkövette.

A törvényszék ennek a kérésnek nem adott helyet. Erre az esküdtök újból tanácskozásra vonultak, s rövid idő mulva főnökük kihirdette határozatukat, a mely hétnél több szavazattal *nem bűnösnek* mondotta ki a vádlottat.

Ennek alapján a törvényszék felmentő ítéletet hozott, a mit a hallgatóság zajos éljenzással vett tudomásul.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Csepürágók, operette.
Péntek: Délután: *Angyal Bandi*, népszínmű. Este: *Papának Dani*, bohózat.

* **Ünnep a színházban.** Péter és Pál napján, pénteken két előadás lesz a nyári színházban. Délután *Angyal Bandi* népszínmű kerül színre jó szereposztással, este *Papának Dani* vonul fel az ő bolondos népével. Ugy a délutáni, mint az esti előadáson fellép *Ariel* és *Loube*, a két kiváló ügyességű biciklisművész és akrobata.

* **Nemzetközi irodalmi kongresszus.** Párisban jövő hó 16-án nemzetközi kongresszust tartanak irodalmi és művészeti jogok védelme tárgyában. A kongresszus első ülésén a francia közoktatásügyi miniszter fog elnökölni. Többek között egy törvényjavaslatot is megbeszélés tárgyává tesznek, mely az irodalmi és művészeti jogok egyöntetűvé tételét célozza az egész művelt világban.

* **A lex-Heintze és a rendőrség.** Berlinből jelentik, hogy a *Göthe*-szövetség, melynek célja a *lex-Heintze* ellen küzdeni, a *rendőrfőnökség megkeresése* folytán kebelében szakértőkből, festőkből és művészekből álló bizottságot alakít, oly célból, hogy a rendőrségnek *támogatással* szolgáljon a tiltott képek és nyomtatványok megbírálásánál.

Pör-patvar egy hitközségben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 27.

Nagy feltűnést keltett az aradi izraelita hitközség kebelében az a bűnvádi feljelentés, melyet a hitközség alelnöke tett *Domán Ignác* aradi kereskedő ellen *rágalmozás* címén. A dolog, mely a hitközségnek teljesen belső ügyeit vitte a bíróság elé s mely éppen ez oknál fogva sok beszéd tárgyát képezte az érdekeltek körökben, részleteiben a következő:

A hitközség a husvéti kenyér eladására árverést tűzött ki és *Domán* mint ajánlkozó résztvevett az árverésen. Az árverés eredménye az volt, hogy a husvéti kenyér eladására a jogot *May K.* és fia kapta meg, mely cég a *Domán Ignác* által tett ajánlatnál is kedvezőbb ajánlatot tett. *Domán Ignác* utólag arra a tapasztalatra jött, hogy az árverést vezető bizottság elnöke az árverés körül *szabálytalanságot* követett el és ennek folytán egy a hitközség képviselőtestületéhez intézett beadványában ezen eljárás ellen panaszt emelt és kérte az árverés megsemmisítését. A hitközség képviselőtestülete ezen beadványt olyképp intézte el, hogy *Domán Ignác* ellen a *bűnvádi feljelentést adta be.* *Kohn S. N.* alelnök, a saját személyében szintén megrágalmazva érezvén magát, *külön bűnvádi feljelentéssel élt Domán Ignác* ellen.

A hitközség feljelentését a járásbíró elutasította és ez az ügy jelenleg felebbezés alatt áll. A *Kohn S. N.* feljelentésre a mai napra volt kitűzve a végtárgyalás *Pap Sándor* kir. aljárásbíró előtt. A vádat ez ügyben *Radó Károly* dr. ügyészségi megbízott képviselte. — A

tárgyalásra megidézettek a hitközség képviselő testületének összes tagjai és hivatalnokai.

A tárgyalás elején heves vita indult meg Kohn S. N. jogi képviselőjének, Radó Károly dr. ügyészégi megbízott érdekeltsége miatt tett kifogása folytán. Az ügyészégi megbízott nyugodt, de erélyes hangon a törvény intézkedéseire támaszkodva, utasította vissza e kifogást, mire a bíróság, tekintve, hogy ez ügyben a kir. ügyészség határoz, a tárgyalást *elnapolta*.

A kir. járásbíróság sürgősen áttette az összes iratokat a kir. ügyészséghez, amely az érdekeltségi kifogást megvizsgálván, még a mai napon hozott határozatával *Kohn S. N.-t kifogásával elutasította és a bíróságot utasította a további eljárás megtételére.*

A kir. járásbíróság, ezen végzés átvétele után, azonnal kitűzte a tárgyalás újabb határnapját és pedig július 12-re. Az ügyészégi megbízott pedig, a vádat újból átvevén, nyomban indítványozta a bizonyítási eljárás újból való felvételét, mely még a mai napon meg is történt.

A kisjenői löverseny.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kisjenő, június 27.

Péter-Pál napján zajos lesz az élet Kisjenőn. Ekkor nyílik — mint már megirtuk — az *állatkiallítás* és ugyanekkor tartják meg ott a *löversenyt* is, mely iránt négy vármegye érdeklődik. Az előkészületek lázas gyorsasággal folynak a verseny színhelyén. A pálya gyönyörűen elő van készítve már, a nagy közönség számára felállított tribünön, mely sokkal nagyobb, mint az aradi szokott lenni, most végzik a díszítés végső munkálatait.

Nagyszámu illusztris vendégsereg fog ez alkalommal *Kisjenőn* megjelenni: így a kormány képviselőjében *Podmaniczky* Frigyes báró jelentette be ma a versenyintézőségnek részvételeit. Ott lesznek még: *Braganzai* herceg, *Darányi* Ignác főlbmivelésügyi miniszter, képviselőjében *Pirkner* János miniszteri oszt. tanácsos *Losonczy* miniszteri tanácsos, a lötenyésztési osztály főmérnöke, *Szapáry* Péter gróf miniszteri tanácsos. *Szapáry* Iván gróf, a híres sportsman és más polgári és katonai előkelőségek.

A versenyen Aradról is számosan fognak résztvenni és ez okból külön vonatot menesztenek, mely $\frac{1}{2}$ 10 órakor indul innen és $\frac{3}{4}$ 11 órakor érkezik Kisjenőre. A vonattal mindenki kiutazhat, tehát azok is, kik előzetesen nem jelentették be részvételüket. Aradra este 10 órakor indul vissza a külön vonat és 11 óra 5 perczkor érkezik meg. A vissza induló vonat-hoz étkező kocsi is csatolnak.

A verseny délután 4 órakor kezdődik a kisjenői és zerindi ut melletti pályán. A tribünön elkülönített 1. és 2. osztályu helyek lesznek. Azonfelül lesz totalizátor, hideg buffet és czukrászda.

A verseny után *bál* következik a kaszinó új helyiségében.

A verseny programját már közöltük, itt csupán egy beavatott sportsman jelöléseit hozzuk, mely szerint a legtöbb esélylyel indulnak:

I. Sikverseny:

Czárán M. ist.
Midnigth. — Kámfor.

II. Gátverseny.

Vihar.
Gydrán.

III. Akadályverseny:

Midnigth. — Pásztor.

IV. Vadászverseny:

Diák. — Kisértet.

SPORT.

Aradi regattisták Szegeden.

— A nevezések eredménye. —

A Tiszai Regatta-Szövetség, mint minden évben, július 8-án is országos evezős-versenyt rendez Szegeden. Erre a véglegesen megállapított nevezések a következőképpen zárultak:

I. Kettős párevezős. Résztvesz: Szegedi csónakázó-egylet: Lázár László, Meák Gyula, korm. Kaszó Elek.

II. Junior-négyes. Résztvesznek: 1. Magy. Athletikai-Klub: Kortsák Ferencz, Gaylhofer István, Jáborszky István dr., Mamó Miltiades, korm. Csupor József dr. 2. „Maros” aradi evezős-egylet: Ory Aladár, Kneffel Gyula, Börcsök Géza, Laczay Endre, korm. Kövér Antal. 3. Temesvári csónakázó-egylet: Benedek Jenő, Várnay Dezső, Csurgai Tihamér, Farkas Imre, korm. Szandház Ferencz. 4. Szegedi csónakázó-egylet: Németh Rudolf dr., Somogyi Szilveszter dr., Szappanos Péter, Fodor Jenő, korm. Kaszó Elek.

III. Junior-Skiff. Résztvesznek: 1. „Torontál” hajós-egylet: Mihálovits István. 2. M. Athletikai-Klub: Raics Lajos. 3. „Maros” aradi evezős-egylet: Laczay Gyula. 4. Temesvári csónakázó-egylet: Schmidt János.

IV. Növendék-négyes. Résztvesznek: 1. „Maros” aradi evezős-egylet: Török Béla, Péterffy Antal, Péterffy Akos, ifj. Ottrubay Karoly, korm. Kövér Antal. 2. Szegedi csónakázó-egylet: Timina Zoltán, Mihályfy László, Hódy Géza, Lázár László, korm. Kaszó Elek.

V. Race-négyes. Részt vesznek: 1. „Maros” aradi evezős-egylet: Grób Jenő, Hady Antal, Döbrenty Gábor, Dániel Péter, korm. Jegessy Károly. 2. „Neptun” bpesti evezős-egylet: Zaborszky Zoltán, Temple Rezső, Havas Károly, Gallus Béla, korm. Lakner Károly. 3. Nemzeti hajós-egylet: Schwecker Rikárd, Fleischmann Ottó, Szandtner Gyula, Rumpelles János, korm. Ráth Béla. 4. Szegedi csónakázó-egylet: Dr. Rainer Emil, Rosinger István, Pálffy Dániel, dr. Gerle Imre, korm. Kaszó Elek.

VI. Race-skiff. Részt vesznek: 1. M. Athletikai Klub: Raics Lajos. 2. „Neptun” bpesti evezős-egylet: Tóth Jenő. 3. Nemzeti hajós-egylet: Szandtner Béla. 4. Szegedi csónakázó-egylet: Lázár László. 5. Szegedi csónakázó-egylet: Eröss Gyula.

VII. Pálinkás senior-verseny. Részt vesznek: 1. M. Athletikai Klub: Raics Lajos, Mamó Miltiades, Abrai Zoltán, Schmidt Rikárd, korm. dr. Csupor József. 2. „Maros” aradi evezős-egylet: Az V. számra nevezett csapat. 3. „Neptun” bpesti evezős-egylet: Az V. számra nevezett csapat. 4. Nemzeti hajós-egylet: Az V. számra nevezett csapat. 5. Szegedi csónakázó-egylet: Az V. számra nevezett csapat.

+ Az aradhegyvidéki turista-egyesület két gyönyörű kirándulást vett fel legközelebbi programjába és pedig:

1. Június hó 20-án és jul. 1-én (szombat és vasárnap). Indulás Aradról szombaton d. u. 5 $\frac{1}{4}$ órakor vasuton; érkezés Pankotára este 6-49, itt vacsora és hálás a vendéglőben; vasárnap reggel 5 órakor indulás kocsin Aranyágra; innen gyalog a Hegyesen át a milovai völgybe és Milovára, a honnan az esti vonat-tal vissza Aradra; visszaérkezés Aradra vasárnap este 9 órakor. Távolságok: vasutok: 93 km.; kocsin 15 km.; gyalog 22 km. Uti és vendéglői költségek személyenkint körülbelül 6 koronára fognak rugni, ezen kívül a magával hozott egy napi étel. Jelentkezni pénteken f. hó 29-én delig Kádas Antal vasuti titkárnál, Arad Csanádi Vasutak palotája II. emelet.

2. Jul. 14, 15 és 16-án (szombat vasárnap és hétfő). Indulás Aradról jul. 14-én reggel 6 $\frac{1}{4}$ órakor vasuton; érkezés N.-Halmágyra d. e. 11-18 órakor; itt ebéd; d. u. 3 órakor indulás gyalog, vagy lóháton a Gaina lábához; vacsora és hálás a szabadban, esős idő esetén sátrak alatt. Jul. 15-én reggel 3 órakor indulás a Gaina csúcsára; itt a napkeltének és a kilátásának megtekintése, villás reggeli, és leányvásár megtekintése, és ebéd. Indulás Bulzesdre és a Grohót egyszerű sziklahidhoz d. u. 2 órakor; a honnan este 6 órakor kocsin Körösbányán át Brádig. Brádon a vasuti vendéglőben vacsora és hálás. Hétfőn jul. 16-án d. e. a rudai 12 apostol-aranybánya megtekintése, az-

után ebéd a vasuti vendéglőben és indulás vasuton vissza Aradra d. u. 1-18 órakor érkezés Aradra vissza hétfőn este 7 órakor. Távolságok: vasuton 298 km.; kocsin 24 km.; gyalog 36 km. (Tehát átlag egy napra: vasuton 100 km.; kocsin 8 km., és gyalog 12 km.) Uti és vendéglői költségek körülbelül 9 korona személyenkint, a mihez járul még a magával viendő egy napi étel. Jelentkezhetni július hó 8-án delig Kádas Antal vasuti titkárnál az arad-csanádi vasutak palotája II. emeletén. Az *elnökség*.

— A Meteor Kerékpár klub holnap, csütörtökön este a Vas-kávéházban értekezletet tart, melyen a tagok teljes számban való megjelenségét kéri a — *titkár*.

+ Az aradi atlétikai klub holnap, csütörtökön este 9 órakor választmányi ülést tart a Központi-kávéház külön termében. Ez alkalommal, mint az elnökség tudatja, a szombat délután 6 órakor tartandó közgyűlést előkészítő fontos ügyek kerülnek tárgyalásra.

Gyilkosság vagy villámütés?

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Arad, június 27.

Erdekes ügy került végtárgyalásra ma az aradi esküdtszék elé. Azt kellett kideríteni, vajon az országuton halva talált *Vesza* Juonné zöldeci asszonyt a *vádoltak ölték-e meg, vagy pedig a villám sújtotta agyon*. Két évig ültek a vádlottak vizsgálati fogságban s ez idő alatt egyikük vagy husz alkalommal a legpozitívabb formában állította, hogy az *asszonyt agyonverték*, míg most, egy hét előtt *tagadni kezdett* s azt állította, hogy más megyében jártak akkor midőn az asszony meghalt.

A vádlottak *Jurisinecz* Péter és *Dalka* Mitru, kik mint javithatatlan tolvajok kerültek évekkor azelőtt a fogházba. Innen egy *Horvát* nevű rabbal, meg egy másik rab társukkal együtt megszöktek. A két vádlott és Horvát ekkor valóságos rabló életet éltek s az országuton sorra követték el támadásaikat. Ilyen támadás áldozta let: volna — mint *Dalka* azelőtt vallotta — *Vesza* Juonné, kit Zöldes mellett leütöttek, azután étellel telt kosarát elrabolták tőle. *Dalka* Mitru a csendőröknek a helyet is megmutatta, hol a gyilkosság történt s a kihallgatások folyamán töviről hegyire elbeszélte, miképen ütötte le az asszonyt. Elbeszélése szerint Horvát fojtogatta s mikor már egészen kék volt a nő arcza, revolverét rá szegezve, rákiáltott Horvát:

— Üsd fejbe, vagy lelőlek.

Erre *ő baltájával fejbe vágta*, hogy az asszony azonnal meghalt.

Horvát azóta nyomtalanul eltűnt, *Jurisinecz* és *Dalka* pedig később a fogházba kerültek, hol mostanáig vizsgálati fogságban ültek. *Jurisinecz* eleitől fogva tagadott mindent s ezenfelül úgy viselkedett, mintha nem volna ép esze. Ez azonban, minden valószínűség szerint csak szimulálás. *Dalka*, mint említettük, egy hét előtt kijelentette, hogy ártatlan és semmit sem akart tudni a gyilkosságról.

Igy került az ügy a napokban végtárgyalásra, mikor is az orvosszakértők meg nem jelenése miatt el kellett azt halasztani. A folytatásos tárgyalás mára volt kitűzve. A törvényszék *Köller* János elnöke alatt *Földes* János és *Nagy* József bírálókból állott, jegyző volt *Zih* József, közbíró *Domokos* László kir. alügyész, *Dalka* védője *Nagy* Sándor dr., *Jurisineczé* *Parecz* Béla dr., orvos szakértők *Parecz* Gyula dr. aradi törvényszéki orvos és *Groza* Konstantin gurahonczai orvos.

A mai végtárgyaláson is megmaradt a két vádlott a tagadás mellett s miután a vizsgálat közben felmerült az a körülmény is, hogy az asszonyt *nem-e a villám sújtotta agyon*, az or-

vos szakértői vélemények képezték a döntő sulyt.

Parecz Gyula dr. nem tartja kizártnak, hogy a villám ölte meg az asszonyt, míg *Gróza Konstantin* ellenkező véleményen van.

Az igazságügyi orvosi tanács véleménye szerint a halál oka lehetett villámcsapás is, gyilkosság is. Az asszony fején talált ütés olyan volt, mintha fejsze fokával történt ütéstől származott volna, de megesik — bár ritkán — hogy a villám is okoz ilyen sérüléseket.

Tanu is akadt, egy gyermek személyében, ki látta, hogy a villám ütötte le *Vesza Juonnét*. Egy asszony pedig azt vallja, hogy abban az irányban, melyen *Veszáné* haladt, látta a villámot lecsapni.

Más tanuk a vádlottak alibijét igazolták, bár kissé bizonytalanul. Vallomásuk szerint, azon napon, mikor *Veszáné* meghalt, a vádlottak a halál színhelyétől két napi járásnyira lopást követtek el.

Vesza Juon, az elhalt asszony férje pedig nem ismert rá azokra a tárgyakra, melyekre vonatkozólag a vizsgálat alatt *Dulka Mitru* azon vallomást tette, hogy azokat a meggyilkolt asszonytól rabolták el.

Ezek után *Domokos László* alügyész a vádat kénytelen volt visszavonni, mire a törvényszék a további eljárást beszüntette.

Jurisinecz és *Dalka* így megszabadultak az emberölés vádjától, most majd csak számos, körülbelül ötven rendbeli lopásaik és rablásaik miatt fogják őket elítélni.

Öngyilkos építő-vállalkozó.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 27.

Budapestben ma föbelőtte magát egy ismert építővállalkozó, mert teljesen tönkrement, s a nyomoruság fenyegető rémével szembeállani nem volt ereje. Haldokolva szállították be a szerencsétlen embert a Rókus kórházba. Az orvosok azt mondják, hogy a reggelt már nem éri meg.

Salgó Miksa, 29 éves vállalkozó az öngyilkos. Ujpesten az István-ut 9. szám alatt volt az irodája. Két öcscsével lakott, kik közül az egyik könyvkereskedő, a másik nyomdász. Az építési krach teljesen tönkretette, s legutóbb a Szentkirályi-utca 49. sz. alatt vállalt építkezését már nem volt képes befejezni, mert nem tudott pénzt szerezni.

Jövő hó 23-án lett volna *Salgónak* az esküvője. Egy gazdag vállalkozó és kereskedő leánya volt a menyasszonya.

Tegnap este *Salgó* avval távozott a lakásáról, hogy a sógorához megy a külső váci utra. Azonban nem volt ott, hanem bement a fővárosba, ott a *London* szállóban szobát vett és ma is ott töltötte a nap nagyobb részét. 1/45 órakor délután hatalmas dörrenés hallatszott szobájából. Az ajtó be volt zárva s a szolgaszemélyzetnek fel kellett törnie a zárt, hogy bejuthasson. A szoba közepén nagy vértócsában feküdt az öngyilkos; mellette a kilőtt revolver.

A menőkért telefonoztak, s ezek hamarosan megjelentek, bekötötték az öngyilkos sebet és a Rókus-kórházba szállították.

A szállodai szoba asztalán egy levél volt, a melyben *Salgó* elmondja, miért lett öngyilkos. Ebben így ír:

A folytonos gyötrelmek és lelki szenvedések, a melyeket az általam vállalt építkezéseknél, különösen a Szentkirályi-utca 49. sz. alattnál el kellett szenvednem, a sok anyagi csapás, a melyek mint a tenger hullámai elnyeléssel fenyegettek, beteggé tettek s fegyvert adnak kezembe.

A tönk szélén állok, érzem, hogy nincs menekvés számomra. Elvesztettem önbizalmamat és ezzel végem van. Nem vagyok

életunt. Nagyon szeretnék élni; van egy ártatlanul ragyogó szempár, a mely visszahuz az élethez. De félek, hogy tönkremenésem ennek elvesztését is magával hozza. Tisztességes ember nem tud becsstelenségben élni; én nem tudok lesütött szemmel állani senki elé. Pedig a ki fizetni nem tud, akár önhibájából, akár azonkívül, az gazember a világ előtt.

Utáltam mindig azokat az embereket, a kik az életet gyáván eldobták maguktól; mert a férfi küzdelemre van teremtve s kötelességei vannak. De engem erőm elhagyott, nem bírom tovább. Isten és az érdekeltek bocsásák meg tettemet. *Salgó.*

Az öngyilkos *Navratil* tanár kórtermében van elhelyezve. Sebe oly sulyos, s annyi vért veszített, hogy menthetetlen. Reggelig alig fog már életben maradni.

A tisztelt Házból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, június 27.

A t. Ház tájékán minden csendes, de benn a Házban még sem szünt meg minden élet. A tisztviselők be-bejárnak — újságot olvasni, kasszinózni, néha-néha betekintenek az irodákba is, forgatnak egy-két papír lapot és hallgatják a *Regele* bácsi zsörtölődését. *Regele* ugyanis a Ház irodaigazgatója, az egyedül rettegett ember a képviselőház tisztviselői között, aki üléspokon folyton csattog-pattog és ejti rémületbe *Szücs* patrit.

Szücs pátri! Van-e, ki e nevet nem ismeri? Az ősjogonczét. A *Bukovayak* prototypusát. Az egykori szoftajrás ünnepezt hősét. Nos *Szücs* pátri most itt van a képviselőház irodájában és körmöl erősen akkor is, amikor jobban szeretne makaózni és makaózik, a mikor halomra gyűlve az akta az íróasztalán. Gyűlne, ha jószívű kollegái szét nem osztanák maguk között a *Szücs* czimbora munkáját is.

No de most vigan vannak. Kevés a munka s a mi van, passzió elvégezni a megerőltető tétlenség közéjette.

A szolgák és teremőrök szintén tétlenül lézengenek a folyosókon és az előcsarnokban.

Különösen a szolgák viselkedésén látszik meg a parlamenti szünet. Ha egy ismerős alakot látnak meg benn, egy-egy idetévedt képviselőt, vagy parlamenti tudósítót, úgy tesznek, mintha észre se vennék őket. Annál nagyobb a tisztelete és respektusa az ismeretlen, idegen látogatóknak, a kikkel pedig a parlamenti ülések alatt oly ridegen bánnak. De nyáron? — Az más.

Ilyenkor a vidékiek a kedves látogatók. A kedves, naiv vidékiek, a kik a fővárosi utjokban a látóvalok közül a viláért ki nem hagyják a képviselőházat.

A szolgák bevezetik őket az ülésterembe, a hol nagy áhitattal tekintenek körül, félve lépkednek be és aztán csendben, halkán kérdészködnek az ország nagyjairól.

— Itt ül kérem ez és emitt amaz a kegyelmes ur! Ezen az oldalon tartja a czilinderét, a fiókjában mindig a legfinomabb czukorkák vannak.

— Biztosan *Kugler*-honbon — szól egy fitos arczu, szöszke leánya.

— Ez itt *Kossuth* *Ferencz* nagyságos ur helye — szól ismét a másik szolgál, a ki ezzel egy öreg ur érdeklődését keltette fel.

— Hát *Wlassics* hol ül? kérdi egy fiatal asszonyka,

— Itt a közepén.

Az asszonyka oda szalad és leül a piros bársonyszékbe.

— Kényelmes ülés esik benne. Innen aztán könnyű, olyan szép leveleket írni.

— Hát ez az üres hely kié? — kérdi ismét a szöszke baba.

— Itt senkisé is ül kérem. Ez volt a *Deák* *Ferencz* nagyságos ur helye. Innen szeret a *Pulszky* méltóságos ur beszélni.

— A társaság csakhamar otthonosan érzi magát. Beleülnek a miniszteri székbe, az elnöki székbe, megrázzák az elnöki csöngettyűt, a mire sietve rohan be egy ősz magyar ruhás öreg ur.

— Jaj, a *Madarász* *József* nagyságos ur! Tessék lejönni az elnöki székbe, mert mindjárt baj lesz.

De *Madarász* bácsi, meglátván a vidám társaságot, megbékülve távozik a teremből, mire harsány éljenzés hangzik utána.

Ilyen a képviselőházi idyll — nyáron.

HIREK.

— Királyi kézirat a kvótáról. A hivatalos lap — mint tudósítónk jelenti — e hó 30-án szombaton *ő* Felsőháznak *Szell* *Kálmán* miniszterelnökhöz intézett legfelsőbb kéziratát fogja közölni, a mely szerint a kvótát ez évi július 1-től számítandó egy évi időtartamra 33³/₄₉:66⁴⁶/₄₉ százalékban állapította meg. A 33³/₄₉ magyar kvóta megfelel a mostani 34⁴/₀-nak, csak hogy hiányzik belőle a volt Határőrvidéket járó praecipuum, a mely nem volt belevonható a kvóta számba, mert erre vonatkozólag a delegáció nem határozott.

— *Hieronimi* *Károly* *Aradon*. *Hieronimi* *Károly* belső titkos tanácsos, Aradváros országgyűlési képviselője, a waggongyár igazgató választmányi ülése alkalmából a mai napon Aradra érkezett. Az ülést holnap csütörtökön délelőtt tartják meg, de a képviselő még a következő napot is választói körében tölti. *Hieronimi* *Károly* az este 7 órakor érkező gyorsvonattal jött meg. A pályaudvaron fogadtatására megjelentek: *Csák* *Czirjék* dr. minorita rendfőnök, *Kristyóry* *János*, *Kohn* *S. N.* *Lendvai* *Sándor*, *Mandl* *Vilmos* dr., *Márk* *Károly*, *Neuman* *Ede*, *Neuman* *Dániel*, *Nachtnébel* *Ödön*, *Plesch* *Herman*, *Szikra* *Lénárd*, *Varjassy* *Árpád*, *Varjassy* *Lajos* és *Virágh* *Lajos*. Az állomásnál *Kristyóry* *János* rövid, megleghangu beszédben üdvözölte a képviselőt, ki szívélyesen köszönte meg a fogadtatást. Ezután kíséretével a városba hajtattott s a Központi Szállóban szállt meg. Este a Fehér Kereszt téli kertjében megjelentek asztalánál: *Babó* *Iván*, *Csák* *Czirjék* dr., *Csiky* *Károly*, *Domány* *János*, *Fehér* *Alfréd*, *Kristyóry* *János*, *Köller* *János*, *Králtz* *Lajos* dr., *Lendvai* *Sándor*, *Márk* *Károly*, *Müllig* *József*, *Nachtnébel* *Ödön*, *Nachtnébel* *Gyula*, *Neuman* *Ede*, *Neuman* *Dániel*, *Ormos* *Péter*, *Ramor* *Lajos*, *Salacz* *Gyula* polgármester, lovag *Schöller* *Frigyes*, *Varjassy* *Árpád*, *Virágh* *Lajos*, *Weitzer* *János*.

— Gyűjtés a Kossuth-szoborra. A Kossuth-asztaltársaság, mint ismeretes, engedélyt kért a polgármestertől, az *Aradon* emelendő Kossuth-szoborra való gyűjtésre. Az engedély, melyet a polgármester két hónapra adott meg, elsején jár le. Ez okból az asztaltársaság újból folyamodott a polgármesterhez, hogy az engedélyt hosszabítsa meg, még pedig határnaphoz nem kötött időre. A kérelmet azzal indokolták, hogy a szobor-alap előteremtéséhez elégtelen idő néhány hónap, ahoz évek szükségeltetnek. A polgármester a kérésnek az elé terjesztett értelemben adott helyet.

— Megsemmisített végrendelet. A *Nikdem-féle* hagyaték-perben ma hozta meg a törvényszék az ítéletet. Olvasóink bizonyára emlékeznek azon nemesirányu végrendeletre, melyben

boldog emlékeztű Nikodém János hetvenzer koronányi összeggett hagyományozott jótékony és kulturális czélokra. Ezen végrendelet azonban nem volt a törvényszabta alakszerségekkol ellátva, s ezért az árvaszék a kiskoru örökösök érdekében kénytelen volt a végrendelet megsemmisítését szorgalmazni. E czélból ügygondnokul *Tolnai János dr.* aradi ügyvédet rendelte ki, ki a végrendelet félretétele iránti pert meg is indította. Egyes hagyományosok és végrendeleti kedvezményezettek perbe is szállottak, de az érdekeltek többsége nem is védekezett a perben. A törvényszék ma *Ribiczey* bíró referálása alapján az árvaszék álláspontjára helyezkedett és *semmisnek nyilvánította a végrendeletet*, kimondván, hogy az örökhagyó özvegyét megillető özvegyi haszonélvezeti jog épességben tartása mellett a törvényes örökösödés alapján adandó át a végrendelet. E szerint az egész hagyatékra néhai Nikodém János két kiskoru fia az örökös. Az örökhagyó nemes intencziói ilyként a törvény rideg formalismusán hajótörést szenvedtek.

— **A szász király betegsége.** Drezdából táviratozzák, hogy a szász király állapota nagyon aggasztó. Az orvosok hólyagrákot állapítottak meg, a minek súlyos vérzések a következményei, s a beteg ennek folytán nagyon elgyengült. Minden pillanatban bekövetkezhetik a katasztrófa. Az orvosok és udvari főhivatalnokok ma két óra hosszan tanácskoztak, a határozatot azonban titokban tartják. Az udvar elkészült minden eshetőségre.

— **Postai utalványlapokat mellékel a Aradi Közlöny** mai számához a kiadóhivatal. Felkérjük igen tisztelt vidéki előfizetőinket, hogy ezen utalvánnyal netán hátralékos előfizetési díjait beküldeni s a következő évnegyedre előfizetéseket megújítani sziveskedjenek.

— **Az aradmegyei orvosszövetség ülése.** A mai napon tartotta Aradon az aradmegyei orvosszövetség ülését *Issekutz Károly dr.* elnöke alatt. Érdekes tárgya volt az ülésnek az országos orvosszövetség temesvári fiókjának átírata. Temesvárott ugyanis megtörtént, hogy egy osvost, circumcisio végzéséért pénzbírságra ítélte a kapitányi hivatal. A rendőrség, a metsző feljelentésére azon alapon ítélte el az osvost, hogy nem volt az említett dologra nézve engedélye a hitközségtől. A temesvári orvosok az ellen felebbezéssel éltek s felszólították a szövetség többi fiókjait is a tiltakozáshoz való csatlakozásra. A mai értekezlet a csatlakozást kimondta. Több átírat elintézése után, az ülés a községi orvosoknak csekély honorálása elleni állásfoglalás ügyében megindult mozgalomhoz való hozzájárulást mondta ki. Jelen voltak: *Issekutz Károly dr.* elnök (Arad), *Brück Gyula* tiszteletbeli tag (Arad), *Borsos Béla* (Borosjenő), *Groza Konstantin* (Gurahoncz), *Institoris István* (Arad), *Klein Béla* (Gyorok), *Lőw Mihály* (Berzova), *Patkós Dániel* (Simánd), *Vesza György* (Székudvar).

— **Merénylet a német császár ellen.** A közeli napokban ilyen czímen az a hír járta be a világot, hogy *Vilmos* német császár ellen merényletet követtek el. E hirt azonban csakhamar nyomon követte a hivatalos czáfolat és a már felizgatott kedélyek ismét lecsöndesedtek. A berlini rendőrség azonban kutatni kezdett, hogy mikép kerülhetet a vakhir a lapokba ma már ki is derítette azt. A hír *Bernburgból* vette eredetét — mint Berlinből jelentik. Egy ottani nyomdász azt a tréfát követte el, hogy egy sürgönyblankettára felírta a hamis hirt és úgy mutogatta ismerőseinek, mintha az a sürgöny tényleg érkezett volna. A sürgönyben még az is fel volt említve, hogy *Henrik* herczeg vette át a kormányzást. A bűnvádi felje-

lentést már megtették a hamis hirt terjesztő nyomdász ellen.

— **A kőbányai templom felszentelése.** Ma szentelte fel a kőbányai katolikus templomot *Boltizár József* érseki helynök, fölszentelt püspök. A templom a parkkal együtt 420.000 forintba került. Ezt a költséget a főváros viseli. Adományok is voltak, amelyek összege körülbelül 40.000 forintra tehető. Ily módon a templom 460.000 forintot képvisel, 1894-ben kezdtek építeni s 1899-ben fejezték be az építést *Lechner Odön* tervei szerint épült a templom. Ő vezette az építkezést. Feltűnő szép a főoltár, szent László királynak, a templom védőszentjének a képével. Ez a festmény a *Roskovicz Ignác* festőművész munkája. A ceremónia reggel fél nyolcz órakor a harangszenteléssel kezdődött. *Boltizár* püspök érkezése előtt meghuzták az új templom összes harangjait. A templom előtt fényes diadalkapu állt s itt a püspököt a kerületi előjáró, a fővárosnak, mint kegyurnak a képviselője fogadta 40 fehérruhás leánykával, akik a püspök útjába virágokat bintettek, Felőrával később a templomot felszentelte a püspök. Ezután mise volt s *Höck János* kőbányai plébános szent beszédet tartott. A templomot zsufoolásig megtöltött közönség között ott voltak a kormány és a hadsereg és a főváros képviselői. Délben a templom fölszentelése után a végrehajtó-bizottság tagjai az előjáróság disztermében a szolgálattelvő papság és a vendégek számára villasreggelit rendeztek.

— **Automobil Aradon.** Az új század legújabb találmánya: a *motorkerék* lesz látható vasárnap a városligetben. A *Meteor* kerékpár klub ugyanis a népünnepélyen rendezendő virágkorzóra Temesvárról áthozatja az ott létező egyetlen motor-kereket, hogy bemutassa az aradi közönségnek a prűszkölve száguldó gépet, mely a fővárosban már annyira el van terjedve. Az automobil szintén feldiszitve, részt vesz a *díjkorzón*, mely öt értékes tiszteletdíja *Brunner Béla* Atzél Péter-utcai üzletének kirakatában látható. Az öt díj közül 3 férfi- és 2 női tiszteletdíj. Lesz a népünnepnek egy másik speciálisa is: egy *automata tombola*, melyet a kerékpárosok Budapestről hozattak, s melyen minden játék alkalmával valaki okvetetlenül nyer.

— **Festetich gróf válópöre.** A *Festetich* Rezső gróf válópörének ügyében számos téves adat helyesbitése czéljából a gróf ma nyilatkozatot tesz közzé a *Neue Frei Presseben*, mely így hangzik:

„A sajtótörvény 19. §-ának értelmében felkérem szerkesztő urat, sziveskedjék következő helyreigazító soraimat, melyek a b. lapjában e hó 15-én „Amerikából“ czim alatt megjelent cikkre vonatkoznak, helyt adni. Nem felel meg a valóságnak az a kijelentésük, hogy a *Tolna* nevet viselő yachtom nőm nagyatyjának ajándéka volt, miután én feleségem rokonaitól semmiféle összeget nem kaptam és a yacht, mint az én jogos tulajdonom lett a fiumei hajójegyzékbe bevezetve. Azonkívül nem igaz az sem, hogy nekem, mint osztrák alattvalónak megtagadták volna az amerikai hajókapitányi pátenst. Ellenkezőleg, a San Franciskóban 1892. december 1-én kiadott amerikai hajókapitányi pátenst fogva és vittem a *Tolna* yachton a parancsnokságot. A többi megemlített dolgokra vonatkozólag daczára annak, hogy azok sem felelnek meg teljesen a valóságnak, most nem teszek említést, mivel oly dolgokat kellene érintenem, melyek jelenleg sub iudice állanak. Tisztelettel

Festetich Rezső gróf.

— **A közigazgatási tanfolyam székhelyei.** *Szell* Kálmán miniszterelnök elnöke alatt ma konferencia volt, a melyen — mint tudósítónk táviratozza — megállapodás jött létre, hol állítják fel a most szervezendő közigazgatási tanfolyamokat. A mai határozat szerint Budapesten, Debreczenben, Pozsonyban, Kassán, Marosvásár-

helyen, Pécsen és Szombathelyen lesz ilyen tanfolyam. A tanfolyamok szeptember elsején nyílnak meg.

— **A Janku-szobor kicsapottjai.** Ismeretes, hogy *Novakovits György*, *Scher Coriolan* és *Scurtu János* egyetemi hallgatókat *Wlassics* kultuszminiszter a Janku sirjának megkoszoruzása alkalmával mondott izgató beszédekért az összes főiskolákról kitiltotta. Az izgatásért, mint annak idején megirtuk volt, a körösbányai járásbíró hat heti fogházra ítélte a nevezetteket. Felebbezés folytán ma került ez az ügy a dévai törvényszék elé. A törvényszék megsemmisítette az ítéletet, mert a bűncselekményt oly súlyosnak találta, hogy az meghaladja a járásbíró hatáskörét. — *Kinos* visszatetszést szült a tárgyaláson a vádlottak mártírkodása, akik a nacionaléra vonatkozó feleletükben foglalkozásul azt mondták:

— *Wlassics* kegyelméből kicsapott diákok. Az ügyben most a törvényszék fog ítélni.

— **Adótiszt kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Papp Sámuel* antalfalvi gyakornokot a *buttyini* kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótiszt kinevezte.

— **Mat tásich-Keglevich halálos beteg.** Innsbruckból táviratozzák, hogy a müllersdorfi katonai fegyház rabja, *Mattasich-Keglevich* súlyos beteg. Felgyógyulásához nincs remény. Az egykori főhadnagyot, *Koburg Lujza* daliáját megöli a fegyház levegője. Azt a sok évet, a mit büntetésül rásóztak, nem tudja elszedni.

— **Sztrájk az államvasuti gépgyárban.** Az államvasuti gépgyár munkásainak sztrájkja egyre tart és úgy látszik nem is fog egyhamar véget érni. Az igazgatóság semmiféle engedelményekre sem hajlandó, a sztrájkolók pedig szilárdan kitartanak kivánságaik mellett. Reggelenkint a munkások kisebb csoportokban verődnek a gyár kapuja előtt és azután kivonulnak a Népligetbe, a sztrájk-tanyára. A gyár vezetősége a munkások zárleszámolását holnap befejezi és akkor valamennyi át nem vett munkakönyvet a X. kerületi előjáróságnál helyezik letétbe. *Toperczer Péter* X. kerületi előjáró holnap délelőtt ismét megakarja kezdeni a békéltető tárgyalásokat.

— **A burok védelmezői.** *Párisban* a napokban egy képviselőkből, szenátusokból, párisi község tanácsosokból, tudósokból és művészekből álló bizottság alakult, azon czélból, hogy a burok függetlenségét és önállóságát megvédelmezzék. A bizottság érintkezésbe lép az Oroszországban, Németországban, Hollandiában és Egyesült-Államokban, sőt Angliában is már fennálló hasonló egyesületekkel, azon czélből, hogy a „békeegyezményre hasson és megakadályozza két nemzet kiirtását, melyek bátorsága a világ csodálatát nyerte ki.“ A bizottság manifesztumot bocsátott ki.

— **A bolgár fejedelem orra.** Egy bulgáriai lap írja a következő épületes történetet: *Songow* hírlapíró, a Szófiában megjelenő *Povta* munkatársa nem rég tárczacikket írt, melyben humorisztikus módon fejtegeti, hogy mint lehet egy ember orráról annak a jellemére következtetni. Azoknak a jelleméről, a kiket a természet hosszú orral áldott meg, a tárczairó könyörtelenül pácztát tör. Bulgáriában azonban nem lehet büntetetlenül philosophálni az orrokrol. Így most is a főállamügyész abban a következtetésben, melyet a cikkirő a nagy orrokra nézve megállapított, *felségsértést* látott és a bator physiognomust a törvény elé idéztette. A magyarázat az, hogy *Ferdinánd* bolgár fejedelem orra tudvalevőleg jóval túlhaladja azokat a méreteket, melyeket az aesthetikusok a férfiszépség arányairól szóló fejtegetéseikben engedélyeznek és mihelyt valaki a nagy orról rosszat mond, a fejedelem találva érzi magát.

— **A lóvasuti sztrájk elíteltjei.** Berlinből táviratozzák, hogy a tartományi törvényszék több napi tárgyalás után 15 embert ítélte el a

lóvasuti alkalmazottak sztrájkja alkalmával május 20-án a rosenthali kapunál előfordult zavargásokban való részvétel miatt. A bűnösök közül 11 embert három héttől kilencz hónapig, négyet pedig hat naptól nyolcz hétig terjedő fogságra ítéltek. Négy embert fölmentettek.

— **Szerencsétlenség egy fatelepen.** A Czukor-féle aradi fatelepen súlyos baleset érte Lukács munkavezetőt. Lukács létrára állva igazított valamit egy szíjra, miközben a létra megcsuszott és a munkavezető a forgó keréken mozgó szíjra esett és súlyos sérülést szenvedett. Az ügyben megindította a rendőrség a vizsgálatot, hogy a felelősség kit terhel.

— **A szerkesztő ur.** Említettük a minap, hogy Nagyváradon új lap jelenik meg, a melynek oly ember a szerkesztője, a kinek — enyhén szólva — egy kis vaj van a fején. Ezt a vaját bolygatja most meg az alábbi nyilatkozat, mely egy lovagias ügynek képezi a szomorú végső akkordját:

Tekintetes *Biró Lajos* urnak, a *Szabadság* s. szerkesztőjének.

Nagyváradon.

Kedves barátunk!

A *Biharmegyei Iparosok Közlönye* című lapban *Lázár Vilmos* felelős szerkesztő ur által személyedet sértő cikk ügyében — megbízásodhoz képest elégtételt szerzendő — eljárunk és erről a következőkben értesítünk:

Lázár Vilmos felelős szerkesztő urral te szóba nem állhatsz, tőle lovagias uton elégtételt nem vehetsz, mert *Lázár Vilmos* ur a nagyváradai rendőrségnél 1007—1900. szám alatt levő akták szerint 6 rendbeli csalásért egy évi börtönre volt ítélve és ezen büntetését ki is töltötte.

Ezek után, minthogy *Lázár Vilmos* felelős szerkesztő ur a te személyedet meg nem sérthette, ez ügyben minden további lépést feleslegesnek tartunk és részéről az ügyet befejezetnek nyilváníjuk.

Nagyvárad, 1900. június 26.

Baráti szeretettel:

Ady Endre.

Halász Lajos.

— **Lóvizsgálat.** Tegnap tartották meg Aradon a rendes lóvizsgálatot, mely jó eredménnyel végződött, amennyiben beteg lovat nem találtak.

— **A jegyző és a fogata.** Kozma község jegyzője, *Szabó László* nagy ur volt. Négylovas kocsin járt, pedig ebben a szegényes időben nem dukál neki csak éppen — egy se. A négy ló aztán boszút állott rajta. Megettek a község pénztárából tizenháromezer koronát. Ezek után mit tehetett volna egyebet *Szabó László*, mint hogy megszökött. Most körözik, a fogatra pedig a megkárosodott falu tette rá a kezét.

— **A csizmákkal megvesztegetett választók.** A *Giorno* című olasz lap hasábos cikket közöl arról a módról, a hogy Dél-Olaszországban az analfabétáknál a választásokat eszközlők. X—i sötöpprefetonnak bejelentik *Jomma* tanárt, a ki a miniszterium jelöltje a kerületben. A jelölt felemlíti, hogy ő arról a vidékről származik és rokon befolyásokra is számít. Erre a beszéd fonalát a választási költségekre tereli a jelölt.

— 12.000 lírát szának a választásra — mondja a jelölt.

— Az kevés lesz — mondja a prefektus. Gondolja meg azt, hogy a választók nálunk 25 lírát kapnak szavazatukért. Ot lírát el nem fogadnak már az emberek. De ha előbb lépnet volna fel, megkísérlehetjük volna a csizmaszisztemát, mely már annyiszor bevált.

— A csizma szisztemát? Hogy értsem ezt?

— Az egyszerű dolog. Az emberek a választás előtt egy csizmát kapnak és ha a jelölt szerencsésen keresztül megy, úgy megkapják a másik csizmát is.

— **Bátor életmentők.** Izgalmas jelenet játszódott le tegnap este *Klosterneuburgban* a Dunaág

közelében. *Mayer Konrád* dr. az 5. utászászlóaj főtörzsorvososa ma este ott lovagolt a megdagadt Dunaág közelében, midőn lova egy a közelben elrobogó vonattól megijedve, megbokrosodott és *belerohant lovasával a vízbe*. A rohanó ár elragadta a nyeregben ülő lovas; *Mayer dr.*, a ki kitünő úszó, megkísérelte a nyeregből való kijutást, de a kengyelvasból nem tudott kiszabadulni. Már a megfuladás veszélye fenyegette, midőn a véletlen arra hozta a legkritikusabb pillanatban *Rammersdorfer* Lipót lökéréskedőt és kocsisát *Enzmann Jánost*, akik az orvos megmentésére siettek. A mentés nagy erőfeszítéssel sikerült is. *Mayer dr.* minden baj nélkül menekült meg kínos helyzetéből. Lova a vízbe fullt.

— **Boszu a fársadalmon.** Sajátságos büntetellel foglalkozott a napokban egyik párisi törvényszék. Két esztendő előtt ugyanis egy vidéki francia bíró elvált a feleségétől. A bíróság az apának ítélte a gyermeket és kötelezte az anyát, hogy nyomban át is adja a gyermeket, különben minden elmulasztott napért 200 frank kártérítést kell fizetnie. Az anya azonban nem adta át a gyermeket, az apa pedig nem is szorgalmazta a kiadást, mert a pénz „jó” volt. Az anya kártérítés fejében már kétszáz ezer frankkal tartozik az apának. Az asszony igen gazdag és előkelő családból származik s Párisban igen elegáns lakást tartott, a hol együtt lakott özvegy édes anyjával. A két hölgyet a napokban a Louvrebán lopáson érték. Mikor az ügyük tárgyalásra került, az elvált asszony a következőket mondta a bírónak előtt:

— Anyám és én természetesen nem szükségből loptunk, hanem mert boszút akartunk állani a társadalmon. El akarják venni tőlem a gyermeket és a pénzem, mert férjem az alatt az ürügy alatt, hogy kétszáz ezer frank kártérítéssel tartozom, nem adja ki fel millió frank hozományomat. Ezért loptunk.

A törvény azonban nem fogadta el a sajátságos magyarázatot és a két hölgyet egy hónapi fogságra ítélte. Alkalmazták azonban a lex Bérangert, mely a büntetés elengedését mondja ki, ha a vádlottak bizonyos ideig nem jönnek a törvénnyel összeütközésbe.

— **Öngyilkos diák.** Szarvasról táviratozza tudósítónk, hogy ott öngyilkos lett egy diák egy szekundáért. Nagyon szégyelte, hogy elbukott, azt hitte, hogy ezt nem lehet túlélni, — és revolvert fogott magára, és nem élte túl a bukást. *Bohus Györgynek* hívták és a gimnázium ötödik osztályába járt.

— **Katonazene a parkban.** A csász. és kir. 33-ik gyalogezred zenekara holnap *csütörtökön*, d. u. 5 órától este 8-ig a Baross-parkban nagy hangversenyt rendez.

— **Betörők a zálogházban.** *Lampel* Lipót budapesti zálogközvetítő üzletében az Akácfa-utca 36 sz. a. levő házban. A betörők valószínűleg az utcára nyíló ajtó fölötti ablakon hatoltak be, a melyet a zálogos nyitva feledett. A tolvajok mintegy 1000 forint áru ékszert vittek el magukkal. A nyomozást a rendőrség megindította.

— **Botrány a cirkusban.** A bécsi *Busch*-féle cirkusban ma este zajos jelenetek voltak. *Pitlasinszky* dijbirkózó mérkőzött *Van der Berg* holland birkozóval, s sikerült is földre terítenie de csak úgy, hogy egy válla érintette a földet. A bírói páholyból ennek daczára kimondották, hogy a mérkőzésnek *Pitlasinszky* győzelmével vége van. A közönség ez ellen felindult, s mikor új két birkozó akart a porondra lépni, azokat nem engedte mérkőzni. Iszonyu láрма és fűty zugott mindaddig, míg az előadást egészen abban nem hagyták.

— **Diszes nászajándékok** vásárolhatók mostanában *Porter* Vilmos koronás áruházában Aradon, A Központi szálloda épületében. A választék minden tekintetben oly bő és sokoldalú, hogy mindenki bármely árfokozatban megtalálja a kedvére való legszébb tárgyat. — Vidéki rendelések mintaszerű gondnal eszközöltetnek.

— **A korcsma sebesültje.** *Becze* András napszámot tegnap délután Tar községből beszállították a budapesti Szent-István kórházba. Testén több lött és zuzott seb volt. Kihallgatása alkalmával előadta, hogy e hó 27-én Tar községben a Rosenfeld-féle vendéglőben *Balogh* András, *Balogh* Imre, *Sándor* János, *Nagy* János és *Tari* János, régi haragosai megtámadták, s először megverték, azután pedig késeket véve elő, összeszurkálták. A vérengzésnek még akkor sem lett vége, mert a legények közül valamelyik revolvert rántott elő s öt négy lövéssel leterítette. A szerencsétlen legény állapota igen súlyos, amennyiben a gölyök közül kettő mellébe, kettő a hasába fúródott, s alig épül föl. A csendőrség a vérengző legényeket elfogta s bevitte a pestvidéki kir. ügyészség börtönébe.

— **Kifogott holttestek.** Ma reggel 4 órakor a tabáni hajoállomásnál egy 33 évesnek látszó férfi holttestét fogták ki a Dunából. Semmiféle írást nem találtak nála s így nem tudták személyazonosságát megállapítani. — Tegnap Dunakesz határában fogták ki egy férfi holttestet. Az illetőben *Skaczel* Lipót 30 éves napszámosra ismertek, a kit a hatóságok már régóta köröztek. Elsőt az új temető halottasházába vitték, a másikat Dunakeszen eltemették.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (*Szabadság*-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Zachariás Józsefné levele.

— Egy család kálváriája. —

Arad, június 27.

Zachariás Józsefné, a szomorú véget ért feketegyarmati jegyző özvegye, ki *Kallós* Ilona néven az irodalom terén is eléggé ismert nevet szerzett magának, levelet intézett egyik fővárosi laphoz, elpanaszolván egy érezni, gondolkodni és írni is tudó asszony keservével, az ő maga és szerencsétlen férje tragédiáját. A hitvesi hűség és szeretet nem mindennapi példája nyilatkozik meg a levélben; s másodkézből is szívesen adjuk közre a nemes lelkületű, boldogtalan asszony panaszát.

„Szép, derék férjem volt. Melegszívű és áldozatkész. Családjának szemefénye, a szegényeknek bőkezű gyámola, az elhagyatottak lelkes segítője volt. De nem birt kellő mértéket tartani semmiben. Talán nagy, hatalmas testében tulbuzgó életereje ragadta mindig szélsőségekbe őt.

Ó jobban tudott szeretni, mint bárki más. Ó oly hévvel mulatott, hogy szinte egész lénye felolvadni látszott a dalban, zenében. S ha megszánt valakit, nem mérlegelte, marad-e még neki, képes volt egészen kifosztani magát s olyan boldog volt, ha jót tehetett.

Ha a sors gazdagnak teremti, boldoggá tett volna ezeket. Ha magas állásra helyezi hatalmas teremtő ereje, tevékenysége áldásává válhatott volna hazájának.

Mig így? — Szűk kalitjában összezuzta magát.

Falusi jegyző volt, egyszerű, szerény jóvedelmű állás, csak egy család főtartására bőségesen elég, de ő szegényem kifogyhatatlannak tartotta azt. Házunkhoz vette előbb az én szegény özvegy édes anyámat és kis fiu testvéreimet. Pár év múlva munkaképtelenné lett apját és két testvérét. Ismét pár év múlva hozzánk került meghalt bátyjának két kicsi árva fiacskája is és a sajátján kívül jóformán még három családost tartott és adott azoknak menhelyet.

Természetesen a jövedelem nem volt elég, az én szegény uram azonban csodás optimizmussal vigasztalt bennünket és magát, nagyban kezdett gazdálkodni, hogy jövedelmét szaporítsa, a befektetések, gazdasági be rendezésekre nagyobb kölcsönt vett igénybe s talán mert nem értett hozzá, vagy csak szerencsétlen volt, csalódás, csalódást, kár, kárt ért, a földek nem termettek, a gazdasági állapotok tömegesen pusztultak. Ugy üldözte a szerencsétlenség, hogy ha mindazt

tételenként felsorolnám, önök lehetetlenségnek tartanák.

Nyugalmas anyagi helyzetünknek vége lett, az adósság lavina módra gyűlt. Az én vidám, boldog uram megkomolyodott, szép homlokán, ott a szemöldökök között, mindig ott ült egy mély sötét vonás. Bizonyára belátta már, hogy a vállaira gyűlt teher alatt össze kell roskadnia. Késő éjjel, kora hajnalban, amidőn mindenki csöndesen aludt, égő cigarettája a sötétben is elárulta, hogy ő nem alszik, hogy töpreng és keresi a kivezető utat a rettenetes tömkelegből. S emellett nem volt indulatos, nem lamentált, olyan jószagos és gyöngéd volt, mint azelőtt. Ha anyagi helyzetünkre vonatkozólag faggattam őt, kitérően felelt: „Hagyjam rá, ő a férfi, neki kell a jólétünket ismét kiküzdeni s kért, ne aggódjam, mert az fájt neki legjobban.“

Elrejtettem hát győtrő aggodalmamat, hogy ne szaporítsam a fájdalmát azzal is, csak kémelem az arcát, borult-e nagyon s lestem az éjszakában, vajh mikor alszik már ki az a kis cigarettatűz!

Aztán jött az eddigénél nehezebb idő; amidőn a hitele kimerült, kétségbeesetten járt banktól bankhoz kölcsönért s nem kapott sehol, pedig a jövedelme már alig volt elég az előző adósságok kamataira.

Amint később megtudtam, ezekben a nehéz években a sors hajszájától kimerült, elkábult uram hivatalos pénzhez nyult s törvény által meg nem engedett módon rendezte legégetőbb ügyeit, remélve, hogy egy két jó gazdasági év megmenti a csódtól és rendezheti becsületbe vágó adósságait is.

Csalódott. Földadták. És az én büszkeségem — szívemnek bálványá, akire mint kiválóan jóra, szépre, nemesre oly jó, oly édes volt mindig föltekintnem — börtönbe került.

Az első kihallgatáson föltárta az egész helyzetet, őszinte vallomásaival segítette a vizsgálat menetét s mégis negyedfél évig tartott az, mert a törvényszék túl volt terhelve munkával s mert a táblánál az ügy előadója fél évig beteg volt. Az ügy itt is, ott is hónapokig hevert s bármennyire nem volt okuk ennek az én szegény uram, a vége az lett, hogy tíz hónapig hiába szenvedett, tíz hónapot nem tudtak be vizsgálati fogságából neki.

Ekkor fegyházba vitték. Az én nagy, hatalmas uram ott a szűk rabkoszton sorvadott, egyre sorvadott. Egy év és 9 hónap alatt testsúlyának egy harmadrészét veszítette el, 36 kilót fogyott. Hatalmas testét elégtelenül táplálta az a kicsiny és kevés tápértékkel bíró adag, amit az állam oly szűkmarkuan nyújt azoknak a szerencsétlen tagjainak, a kiket megfoszt annak lehetőségétől, hogy bármily éhesek is, csak egy falat kenyeret is kereshessenek.

Az én szegény nagy uram ott folyton éhezett s emellett húzta a nehéz rabigát. Én a kétségbeesés erejével imádkoztam érte és minden héten irtam hozzá a hosszú-hosszú vigasztaló leveleket, igyekeztem lelkét szűk börtönéből föl-föl a végtelenségbe, Istenhez ragadni s a remény édes rózsaszínjével igyekeztem elűzni szívéből a fájdalmakat: Majd, majd, hogy lesz, mint lesz, ha a jó Isten haza hozza őt.

Ő is szegényem azzal biztatott engem és önmagát, hogy talán talán csak kibírja testi ereje addig a napig, amikor a rideg paragrafus is szabadulást ígért neki.

Mult év november 8-án volt ez a nap, akkor kellett volna feltételes szabadságra jönnie. Kérvényét a fegyháztól a lejobb ajánlattal terjesztették a magas minisztérium elé s ott ridegebbek voltak, mint azok az irtózatok, érzéketlen paragrafusok, nem tartották elégnak, ha egy sorsüldözött, megbotlott ember elveszt családát, otthont, becsületet, nem tartották elégnak, ha 5 évig szenvedett, hogy őt évig volt családtalan, elhagyatott s földi szempontból a legboldogtalanabb, — visszaküldték kérvényét azzal a két szóval: „Egyelőre visszautasítatik?“ S ezzel a két szóval halálra ítélték az én jószagos, 42 éves uramat. Özvegygyé tettek 36 évemmel engem s kitöröltek az életemből minden, minden boldogságot azzal a két szóval.

Szegény uramat végképpen megtörte ez a nagy csalódás, hánykódó lélekkel, kusza

sorokban tudatta velem a rettenetes hírt, hogy a várva-várt napon nem jöhet haza.

És kétségbeesésemben fölutaztam Pestre, elmentem az igazságügyminiszterinmba, hogy a kegyetlen határozat megváltoztatásáért esedezzem. Csak azt a választ nyertem mindenkitől: „Nem lehet“. De hogy miért nem és hogy mi okból lett az én szegény, szenvedő uram kérvénye visszautasítva, azt már nem sikerült megtudnom.

November 8-ikához, az ő törvény által lehetővé tett szabadulása napjához három hónapra, február 8-án meghalt az én lelkem édes uram. Ott halt meg a fegyház kórházában, fegyenczek ápolása mellett az, akit oly forrón szerettünk s oly szívszakadva vártunk haza.

Meghalt anélkül, hogy csak egyszer karjaimba foghattam volna, hogy reám vehette volna végső tekintetét. Ugy adták vissza koporsóban, a felismerhetetlenségig lefogyva, megsárgulva, a még pár év előtt szép, atléta uramat. Ugy adták vissza, amidőn már nem szólhatott nekem, hasztalan kérdeztem, láztól hőlyagos, csukott ajkait: „Mit mondtál, mit mondtál volna nekem?“ Erre a nagy szívtepedő, lelkemben, agyamban mindegyre fölcsendülő kérdésre nem kaphatok már itt a földön feleletet. És ennek mind az a két szava, megindokolhatlan miniszteri rendelet az oka.

Özvegyiségem első éjjelétől itt él, itt zsong bennem az a tudat, hogy nekem ezt az én nagy szerencsétlenségemet el kell zokognom olyanok előtt, akik tehetnek és akarnak tenni a társadalom legszerencsétlenebb, legjobban szenvedő tagjainak sorsának enyhítéseért.

Én s a mi szerencsétlenségünk hadd maradjanak háttérben teljesen, mert én a legcsekélyebb bosszút sem akarok állani azokon, akik a mi ügyünkben igazságtalanságot követtek el, én csak a hasonló társadalmi bajok orvoslását óhajtom lelkemnek legerősebbé lett vágyával.

A nevezett lap a bánatos özvegynek a következő izenetet küldi:

Az ön története szomorú és megindító. Kétszeresen szomorú, ha a szerető hitves, a hű feleség, a gyermekeinek anyja sirja el. Ámde a törvénynek, a büntető igazságszolgáltatásnak nem lehet olyan elnéző, olyan örökös gondos szeme, mint a hitvesnek. A megtorló igazság csak a bünt látja, amit a jogrend ellen elkövettek s ritkán látja annak titkos rugóit, azt a keserves küzdelmet, a mely a bűn elkövetését megelőzte. És az elítélben se lája és nem is láthatja a jó szívé, a polgári erényekkel is megáldott embert, de látja a bűnöst.

Az ön férje azért, hogy jó férj és jó apa volt, élvezte az ön szeretetét, ragaszkodását és tiszteletét, élvezte az emberek becsülését, a rokonok odaadását. Mert vétkezett, megszenvedte az igazság sújtó kezét.

Persze önnek, a jószagos hitvesnek az a szeretet és gyöngédség nagyon is kevés, a törvény szigora tulontul sok. De hiába, a szigor nem a hitvesek elbírálása alá esik, s a büntetésnek nemcsak a megtorlás a célja, de van egy nagyobb, igazabb és hasznosabb hivatása is: a mások elijesztése; elrettentés a büntől. Persze, aki épen az elrettentő példa, annak ez fájt, a hozzátartozóinak kétszeresen fájt, de az emberiségnek talán használt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Börtönre ítélt árvaszéki ülnök. A makói árvaszéki sikkasztások ügye ösmeretes. Az általános makói hivatali felfüggesztések idején kiderült, hogy Csala Ferencz árvaszéki ülnök a reábizott pénzeket hűtlenül kezelte s azokból mintegy 4000 koronát elsikkasztott. A bűnügy főtárgyalását a tavasszal tartotta meg a szegedi büntető törvényszék, mely az árvaszéki ülnököt bűnösnek mondta ki a hivatali sikkasztás büntetésében, s ezért a kegyelmi 92. §. alkalmazásával két évi börtönre ítélte. A szegedi tábla ma megváltoztatta a törvényszék

ítéletét. A másodbiróság úgy látta, hogy nem hivatali sikkasztás forog fönn, mert Csala Ferencz nem a hivatal pénzét, hanem azon összegeket tulajdonította el, amelyeket a felektől magánmegbízások kapcsán kapott. Így a tábla *közönséges sikkasztásban* mondta ki bűnösnek Csaltát s a 92. §. alkalmazása nélkül *másfél évi börtönre*, 3 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak ugyanennyi időre való felfüggesztésére ítélte.

NAPIREND.

Június 28. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Laura. — Protestáns naptár: Laura. — Izraelita naptár: Tamusz. Ros. Chodes. — Görög-keleti naptár (június 15.): Amosz próféta. — A nap kél 3 óra 50 perczkor. nyugszik 7 óra 44 perczkor. — A hold kél 5 óra 21 perczkor, nyugszik 8 óra 26 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 759.6 milliméter, délután 2 órakor 759.6 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 14.2, délután 2 órakor C° + 22.2. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DN. 4, délután 2 órakor DN. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor felborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 11 mm.

Időjósítás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó felhőzet, hűvös, helyenként csapadék, szeles.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 8 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Június 28. Az apatelekek-mokrai hegyközség értekezlete délelőtt 9 órakor Apatelekek község házában.

Június 29. Löverseny Kisjenőn.

Június 30. Az aradi atletikai klub közgyűlése délután 6 órakor. — Gőzgépezők és kazánfutók vizsgálja. — Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása a Milovai völgybe.

Július 3. Az arad-békési ág. ev. egyházmegye közgyűlése (Mezőberény.)

Július 14. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása a gainai csúcsra. — Körállatorvosválasztás Csermón

Vigalmi naptár:

Június 29. A kisjenő-erdőhegyi kaszinó-egyesület táncszestélye.

Július 1. A Meteor kerékpárklub népnepélye (Városliget.) — Az aradi iparosiak önképző- és betegsegélyező-egyletének műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Uj-Arad, Csalogovics.) — Az aradi vas- és fém-munkások szakszerveletének júliálisa (Csálai erdő.)

Július 7. A magyarvárosi táncszedvelő ifjuság táncvigalma (Sarló-utca 3.)

Július 15. Az aradi dalegylet népnepélye (Városliget.)

Július 22. Az aradi cigányzenészek egyrészének júliálisa (Csálai erdő.)

Augusztus 12. Az aradi kereskedők [körének népnepélye (Városliget.)

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

— Borértékesítő szövetkezet. A *pankótai* szőlőbirtokosok „Pankota hegyközség borértékesítő szövetkezte, mint az országos központi hitelszövetkezet tagja“ czimén olyan szövetkezetet alakítottak, mely csakis saját termést, tisztán kezelt borait bocsátja áruba. Ez az első hasonló aranyú szövetkezet az országban.

— Fizetéskeptelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéskeptelenségeket jelenti: Davidovits testvérek kereskedő czeg *Nagybánya*, Szubotics P. T. kereskedő *Pancsova*, Adler Nathán bórkereskedő *Pozsony*, Mandel Kornél szatócs *Debreczen*, Polatschek A. Hugó kezyüs *Budapest*, ifjabb Schwarz Jakab kereskedő *Arad*.

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Június 27. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 90.—92.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 95.—97.— fillig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 95.—96.— fillig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 94.—96.— fillig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillig.

filig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felül sulyban — filig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — filig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 94.—96.— filig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 93.—94.— filig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 91.—93.— filig.

Megjegyzés: A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. — Szokászerűleg a hízott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (elő) sulya vetetik irányadóknak.

Sertéslétszám: Junius hó 24-én volt készlet 43804 darab, junius hó 25-én főlhajtatott 760 darab, junius hó 25-én elszállított 528 darab, junius hó 26-án maradt készletben 4436 darab. Uzlet: Csöndes.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 27.

Délitőzsde. A buzakinálat mérsékelte, vételkedv korlátolt. Lanyha irányzat mellett néhány ezer métermázsra került forgalomba 10 fillérel olcsóbb rakon. Egyéb gabonanemű gyöngébb, tengeri ártartó. Időjárás derült, szeles.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.— 8.01
Rozs októberre	6.82— 6.84
Zab októberre	5.18— 5.20
Tengeri júliusra	5.62— 5.63
Tengeri 1901. májusra	4.89— 4.90
Repce augusztusra	13.40—13.50

Zárul 4 órakor:

Buza októberre	7.90— 7.95
Rozs októberre	6.80— 6.82
Zab októberre	5.61— 5.62
Tengeri júliusra	5.19— 5.20
Tengeri 1901. májusra	—
Repce augusztusra	—

Zárul 4 órakor:

Osztrák hitelrészvény	696.50
Magyar hitelrészvény	726.25
Leszámlítóbank részvény	470.—
Rima-Murányi vasmű részvény	561.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	673.50
Közuti vasut	617.—
Városi villamos vasut részvény	312.—

S z e s z ű z l e t

— Junius 27. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. június 27.

Magyar aranyjárdék 40%	96.25
Magyar koronajárdék 40%	91.—
Magyar arany 4 1/2%	100.50
Magyar ezüst 4 1/2%	99.60
Magyar keleti vasut	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	91.—
Magyar italmegváltási kötvény	98.10
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	139.—
Osztrák papírjárdék	97.65
Osztrák járdék ezüst	97.50
Osztrák járdék arany	96.50
Koronajárdék	97.—
1860-iki államsorsjegyek	134.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1745.—
Magyar hitelbank részvény	726.50
Osztrák hitelintézet részvény	695.25
Osztrák-magyar államvasut	674.—
20 frankos arany (Napoleonador)	19.32
Német birodalmi marka	118.60
London	242.45
Páris	96.45

IDEGENEK ARADON.

— Junius 27. —

Fehér Kereszt szálloda. Weisz József utazó Budapest. — Kelecsenyi Ferencz magánzó Budapest. — Ulrich Antal utazó Bécs. — Adler Richard utazó Berlin. — Klein Miksa utazó Bécs. — Lenk Sámuel birtokos Budapest. — Fischer Jenő utazó Bécs. — Netusil Oswald utazó Bécs. — Minich Samu utazó Budapest. — Szabó Ferencs mérnök Budapest. — Ungar Zsigmond utazó Bécs. — Rómer Gusztáv utazó Remscheid. — Grald Jozsef utazó Bécs. — Pleiszler Gyula utazó B-Gyula. — Gross Ignác utazó B-Csaba. — Roth Jakab utazó Budapest. — Rothman Jenő utazó Bécs. — Reich Béla utazó Krakkó.

Vass szálloda. Vinkler József gazdatiszt Sep-rós. — Vossele Emanuel Mannheim. — Dr. Klein

Béla orvos Gyorok. — Strasser Péter jegyző Borosjenő. — Grünvald Ódön utazó Prosnitz. — Neu Sámuel utazó Bécs. — Radó Péter birtokos Pojana. — Simon Iván kereskedő Budapest. — Nacht Viktor intéző Józshely. — Fekete József kereskedő Temesvár. — Bock Sándor mérnök Bécs. — Klein Mór utazó Budapest.

Központi szálloda. Hieronymi Károly képviselő Budapest. — Kövér László birtokos Bánhegyes. — Jankovics Ferencz intéző M.-Hegyes. — Scherman János intéző M.-Hegyes. — Spitz Kálmán fakeskedő Budapest. — Wenisch Janos igazgató Budapest. — Klein Mór kereskedő Guraszad. — Kohn Lipót utazó Bécs. — Löbl Hugó utazó Bécs. — Feigenbaum Norbert utazó Bécs. — Kemény Lajos kereskedő M.-Vásárhely. — Bossányi Péter becsló Budapest. — Kégl István becsló Budapest. — Boda Károly kasznár Szalonta.

C S A R N O K.

A z a s s z o n y.

Irtá: Alphonse Daudet.

— Francziából. —

(Vége.)

A mikor lakásukhoz értünk, a házmester, azon való dühében, hogy ilyen szokatlan időben igyekeznek a házba egész csapat zajongó ember, nem akart bebocsátan bennünket. Borzasztó jelenet fejlődött erre az olasz asszony, meg a házmester között. Mindannyian felkapaszkodtunk már a csigalépcsőn, melyet homályosan világított csak meg a pislogó gáz; zavartak, megszégyenültek voltunk; nem tudtuk, hátha vissza kel majd fordulnunk.

— Gyertek fiúk, gyertek föl, — sürgetett bennünket halk szóval a költő s mi némán lépkedtünk utána. Az olasz nő ezenközben nekítámszkodva a karfának, a mely valósággal reszketett sulya s dühé alatt, özönével zudította le a szitkot, a melyben a római káromkodással vegyült a külvárosi boulevardok szokínse. Micsoda otthon várta a költőt, ki az imént ejtette csak izgalomba Páris egész művészvilágát s a kinek lázas szemében ott ragyogott még a primére mámora. Minő megalázó kijózanodás!

A fagyos hideg, melyet ez az ostoba eset okozott, kis szalonja kandallójánál enyészelt csak el és el is feledtük volna minthamar, ha be nem hangzik a konyhából a signora felszattanó hangja és zajos kaczagása, a mint cselédjének beszélte odakünn, hogyan bánt el az-za a ficzkóval! . . .

Mikor az asztal meg volt terítve s a vacsora elkészült, odaült közibénk; nem volt rajta sem sál, se kalap, se fátyol, hát szemügyre vehettem kedvemre. Szépsége elvirult már. Sajátságos ellentét volt szögletes arca, széles, vastag álla, szürkülő és durva haja, leginkább azonban szájának közönséges metszése és szemének örökösen melázó, de üres kifejezése között. Két könyökét bizalmasan és szélesen terpesztette szét az asztalon s úgy merült el a társalgásba, hogy egy perczre sem vesztette szem elől a tárgyát.

Éppen a feje fölött kevélyen bujt elő a szalon ócskaságai közül az árnyékból egy nagy arczkép: Mária Assunta képe volt husz éves korából, híres festő műve. Az élénk biborszínű ruha, a redős nyakkendő tejszerű fehérsége, a tömördek ha: is ékszer villogó aranya nagyszerűen kiemelte a képből a napsütötte arc színét és a homlokba hulló sűrű haj bársonyos árnyékát, a melytől szinte észrevehetetlenül finom pihe húzódott le a szemöldök büszke és egyenes vonaláig. A szépségnek, az életnek ez a teljessége hogyan aljasodott le így a középszerbe? . . .

És mig az asszony beszélt, kíváncsian mérültem el a vázson szép mély és szelid szemének nézésébe.

A vacsora meleg hangulata jókedvűvé tette. Hogy neki buzdítsa a költőt, a kinek szívét kétszeresen elszomorította dicsőséggel vegyes kudarcza, hatalmasakat ütött a hátára és teli szájjal kaczagva biztatta, förtelmes jargonjában, hogy az ilyen csekélység miatt nem érdemes fejét „a templom tornyáról lefogatni.”

— Igaz-e, cziczus? — tudakolta a vén kandurtól, a melyik a csutólhénán hortyogott a tűz előtt. Majd hirtelen, éppen érdekes vita

közben, rákiáltott az urára olyan durva és nyers hangon, akár a pusklövésé:

— Hej, költő! . . . a lámpa füstöl!

A boldogtalan hirtelen abbanhagyta a beszédét, hogy megigazítsa a lámpát; alázatosan tette, engedelmesen, aggódva kerülte a czivakodást, a mitől félt, de a mit azért el nem kerülhetett.

Mikor kijöttünk a színházból, megálltunk volt a Maison d'or-nál, hogy egy üveg finom bor vegyünk, a melylyel megöntözzük a stufatot. Egész uton Mária Assunta vitte az üvegett áhitatosan a kendője alatt s hogy megérkeztünk és letette az asztalra, meghatottan pihentete meg rajta tekintetét, mert a római asszonyok szeretik a jó bort. Mikor férje szórakozottan hadonászott az üveg körül hosszú karjaival, kétszer-háromszor is rászólt:

— Vigyázz a flaskóra, . . . még eltöröd.

Mikor végre kiment a konyhába, hogy maga tálalja föl a híres stufatot, még egyszer rákiáltott:

— Valahogy el ne törd a flaskót!

Sajnos, alig hogy az asszony kifordult a szobából, a költő élt az alkalommal, hogy beszéljen művészetről, színházról, a sikeréről; olyan szabadon, akkora tüzzel és olyan aradozva beszélt, hogy . . . krr! . . . Egyik modulátára, a mely ékesesebb volt a többinél, száz darabra zuzódva hevert a büvös üveg a szalon közepén. Soha olyan rémületet nem lattam. Elakadt a szava, mozdulata és szörnyen elsápadt. . . . Abban a perczben fölharsant a szobában Assunta mély hangja és az olasz nő megjelent a küszöbön, szeme lángolt, ajka földuzzadt a dühtől, maga egészen piros volt a tüzhely melegétől.

— A flaskó! — riadt föl rettentő hangon.

A férj félénken hajolt hozzám:

— Mondd, hogy te voltál . . .

A szegény ördög annyira szepegett, hogy megéreztem, mint remeg hosszú két lába az asztal alatt . . .

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokra este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborszóló reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborszóló délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat délután 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbeszről szv reg 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Személyvonat d. e. 11.—
Borosbeszről szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Aradi nyári szinkör.

Csütörtökön, 1900. évi június hó 28-án:

A csepürágók.

Nagy operette 3 felvonásban, 4 képben. Irtá: M. Ordon-neau. Fordította: Makai Emil. Zenéjét: Louis Ganne.

SZEMÉLYEK:

Bertilac . . . Boda F.	Coradet . . . Szadai F.
André . . . Erczkövy K.	Brigadéros . . Czákó V.
Pingouen . . Gáthy K.	Marion . . . Rédey Sz.
Malikorne . . Fenyéri M.	Susanne . . . Felhő Rózi.
Bis Etiquette Hegyessi Gy.	Malicornenő . Parlagi K.
Bernardin . . Hajnal D.	Bernardinne . Tolnayné.
Valengoujou . Andorffy P.	Du Libau . . Kalocsa R.
Korcsmáros . Nyilassi M.	Művész . . Turi M.

EZT KÖVETI:

ARIEL és LOUBÉ

akrobata-művészköltők világhírű mutatványai.

Kozdeto 8 órakor.

Mikalaka község előjárótól.

1514—1900.

Pályázati hirdetmény.

Aradmegye aradi járásba ke-
lezett Mikalaka nagyközség-
a szülésznői állás rend-
resítettén, annak betölté-
ezennel pályázatot hirde-
nik.

Javadalma 100 korona évi
etés és minden szülési eset
2 korona látogatási díj.
zegényeknél ingyen segéd-
s.

Elhívjuk pályázni óhajtó ok-
les szülésznőket, hogy kér-
yüket folyó évi július hó
ig alulirott községi előjáró-
nál nyujtsák be.

választás Mikalaka község-
nál 1900. évi július hó II-
e. 9 órakor fog megej-
sülni.

Mikalaka 1900. évi június hó

A községi előjáróság.

573—1900.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó
az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a
értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy az aradi kir. jbiróság 1900. V.
1208 sz. végzése által Brüder Lö-
wenthal brünni czég javára, Fried
Adolf aradi lakos ellen 294 kor.
50 fill. tőke, ennek 1897évi Októ-
ber hó 18 napjától számítandó 6%
kamatai és eddig összesen 73 kor.
per-költség követelés erejéig elren-
delt végrehajtás alkalmával bíróilag
le foglalt és 967 kor. becsült a
végr. jkönyv 2., 5., 6., 7—19.,
21—42., 45., 46., 48., 49., 57., 59.,
61—63., 65—70., 74., 75., 77., és
78—85., sz. a. igény mentes buto-
rok könyvek és más egyebekből
álló ingóságok nyilvános árverés
útján eladadtnak.

Mely árverésnek a V. 1208/1900.
sz. kiküldést rendelvégszítés foly-
tán a helyszínén, vagyis Aradon,
Tökölyi tér 3. sz. a. leendő esz-
közlésére 1900-ik év június hó 30-ik
napjának d. u. 3 órája határidőül
kitűzetik és ahhoz a venni szán-
dékozók ezennel oly megjegyzés-
sel hivatnak meg, hogy az érintett
ingóságok ezen árverésen az 1881.

évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmé-
ben a legtöbbet ígérőnek becsá-
ron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vé-
telára az 1881. évi LX. t.-cz. 108.
§-ában megállapított feltételek sze-
rint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1900. évi június
hó 19. napján.

Györffy Arnold,
bir. végrehajtó.

(Lak. Vörösmarthy-u. 3.)

Magy. királyi államv. üzletv. Aradon.

15967—1900. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Gyula-
fehérvár állomásán lévő pályavendég-
ló bérletére ezennel zart ajánlatu pályá-
zat hirdettetik.

A bérlet 1901. évi január hó 1-vel
kezdődik és tart ezen időponttól számi-
tott 3 éven át vagyis 1903. évi deczem-
ber hó 31-ig.

A bérleti feltételek a magyar kir.
államvasutak aradi üzletvezetőségének
I. osztályában a rendes hivatalos órák-

ban megtekinthetők vagy kívánatra
postán megküldetnek, miért is ajánlat-
tevőkről feltételeztetik, hogy azokat
ismerik és egész terjedelmükben kötele-
zőknek elfogadják.

Az I. kor. bélyeggel ellátott és
„ajánlat a gyulafehérvári pályavendég-
ló bérletre“ feliratu borítékra zart aján-
latok lepecsételve 1900. évi július hó
3-án déli 12 óráig alulirott üzletvezei
ség általános igazgatása (I.) osztályánál
nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 100 azaz egy-
száz korona készpénzben vagy állam-
letétekre alkalmas értékpapirokban leg-
később f. évi július hó 2-án déli 12-óráig
a magy. kir. államvasutak aradi üzlet-
vezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon
leteendő. Az értékpapírok számítandók
a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén
legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb
utolsó napi árfolyammal, de soha név-
értéken felül.

Takarékpénztári betétkönyvek letét
gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem
a kitűzött határidőre beérkezett ajánla-
tok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szaba-
don a bérösszegre való tekintet nélkül
történik.

Aradon, 1900. évi június hóban.

A magy. kir. államvasutak
aradi üzletvezetősége.

(Utánnomás nem díjazatik.)

—1900.

Hirdetmény.

Miután arról győződtem meg, hogy a kerékpárok az előirt
lyokat be nem tartják, a nagymélt. m. kir. belügyminiszterium-
42159/1897. V. sz. alatt kelt magas rendeletét egész terjedelmében
felhívással teszem újból közhírré, hogy az abban előirtakat pon-
betartsák mivel a rendeletet be nem tartók ellen a legszigorub-
b fogók eljárási.

A a rendelet a következők szerint:
1. §. A kerékpár különböző alakjaiban és szerkezeteiben köny-
jarműnek tekintetik s a kocsí közlekedésre nézve közutakon, uta-
és tereken követendő általános szabályok a dolog természetéből
eltérésekkel a kerékpárokra is alkalmazandók.

2. §. A kerékpárral való közlekedés általában csakis kocsí uta-
engedtetik meg.

3. §. Minden kerékpár, vagy ehhez hasonló szerkezetű gép
yító, fékező és legalább 30 méternyi távolságra hallható csengő ké-
éssel, valamint elől lámpával legyen ellátva, mely a sötétség be-
val meggyújtandó. A lámpás üvege színes nem lehet. Világító
gul gyertya, olaj, vagy kisebb foku villany fény alkalmazható.

4. §. Minden kerékpáros köteles gépét kellő vigyázattal kezelni
vezetni. A városok és községek belterületein kerékpárral tulságos
sasággal vagyis a kétfogatu könnyű kocsik rendes sebességénél
sabban elő haladni versenyt futni közlekedési eszközököt, embe-
et és állatokat körül keringeni és általában bárhol olyasmit elkö-
i mi a személy és vagyon biztonságát veszélyeztethetné, a közle-
ést akadályozhatná, vagy a lovakat és egyéb állatokat megriaszt-
ná — tilos. Kapukonát, egyik utcából a másikba való befordulás-
utczakeresztezéseknél, közutakkal határos telkekről kifutás vagy
nekbe befutásnál s mindenütt, ahol a kocsí lovas, vagy gyalog köz-
adás a rendesnél fokozottabb mérvű csakis lassan vagyis a gyalog-
rendes sebességével szabad kerékpározni; sőt esetleg köteles a
kpáros a szükséghez képest vagy a rendőr közeg figyelmeztetésére
ról leszállva, ezt mindaddig kézen vezetni míg az uttest ismét
addá nem lesz.

5. §. A haladás irányában álldogáló vagy járó-kelő közönség a
ékpár vagy ehhez hasonló gép közeledtére hangos csöngetéssel,
ló időben és jól hallhatóan figyelmeztetendő. A városok és közsé-
belterületén utcakeresztezéseknél a jelzés mindenkor megadandó.

6. §. A kerékpáros gépen, ha csak helyi akadályok nincsenek
dig utpályája baloldalán haladjon s az ellenkező oldalra amennyi-
h ott kíván megállani mindaddig nem fordulhat míg czéljához kö-
nem ért. Egyik utcából a másikba kanyarodás hosszu, jobbra-balra
vid ivben teendő meg. Szembe jövő kocsiknak, kerékpárosoknak,
asoknak nagyobb csoportokban stb. a kerékpáros kelő időben s mó-
u balra térjen ki. Ha ezt a helyi vagy egyéb körülmények meg nem
gedhetik, mindaddig megállapodni, esetleg leszállani tartozik, míg a
lya ismét szabadá lesz. Hogy ez a kerékpárosnak megkönnyítessék,
ükség esetében a szembe jövő kocsik, lovasok stb. lehető lassan ha-
ljanak s ezek is kötelesek a szembe jövő kerékpárosoknak kellő
érvben kitérni.

7. §. Kocsik, lovasok stb. megelőzése jobbra gyorsított menet
sebességgel történjék a kocsí adott figyelmeztető jelre szükség esetén
annyira köteles balra kitérni, hogy a kerékpáros veszély nélkül elme-
hessen mellette, az utak szögletei és keresztezéseken, hidakon, kapu-
aljakban, alagutakban s mindenütt, a hol az ut test, kocsik más jár-
művek közlekedése miatt szűknek bizonyul — tilos a megelőzés.

8. §. Ha a kerékpáros észreveszi, hogy a ló a kerékpár láttára
megbokrosodik, vagy hogy ha egyébként a kerékpárral való elhaladás
az embernek testi biztonságát veszélyeztethetné, tartozik gépéről leszállani.

9. §. Zárt sorokban menetelő katonaságnak temetéseknek nyil-
vános felvonulásoknak posta fogatoknak szereikkel mentésre siető tűz-
oltóságnak és mentőknek, valamint közutak felloccsolását végző jármű-
veknek ugy az előre haladó, mint a szembe jövő kerékpáros gépeivel
kitérni köteles. Ha ezt a helyi viszonyok meg nem engednék, tartozik
azok elvonulásáig megállni.

10. §. Több kerékpárral egymás mellett haladni csak ott sza-
bad, hol ezt a közlekedési viszonyok megengedik, ha a pálya szük-
nek bizonyulna kitérni és megelőzni csak egyenként szabad.

11. §. Közutakon a mutatványok sorába tartozó rendes módon
való kerékpározás tilos.

12. §. Tilos a kerékpárokhoz, vagy hasonló gépekhez ebeket
zsinórral, vagy egyébként odakötve futtatni.

13. Kerékpár versenyek, tömeges kerékpáros fölvonulások csu-
pán erre alkalmas helyeken, illetve utvonalokon és időben az illetékes
helyi rendőrhatalóság előzetes engedélyével és az ez által előirt módoza-
tok betartásával rendezhetők.

14. §. A kerékpárosok egyfelől jelen általános szabályok vala-
mint az erre vonatkozó helyhatósági különleges rendelkezések betar-
tására kötelezvék, másfelől azonban akár kedvtelésből, akár gyakorlati
czélokból üzött kerékpározásoknál hatósági támogatásra és védelemre
igényt tarthatnak.

15. §. Kutyaának a kerékpárok után úszítása tilos, valamint
a kerékpározó után iramodó kutyát gazdája, vagy hozzátartozója visz-
zahivni köteles.

16. §. A rendőri közeg felszólításának s rendelkezéseinek a
kerékpározók engedelmeskedni tartoznak ugyszintén kötelesek a rend-
őri közegek felszólítására megállni s ezek kívánatára magukat igazolni;
a magukat igazolni nem tudó kerékpározók kötelesek gépeiket kézen
vezetve az illető rendőr közeg a rendőrhatalóság legközelebbi helyisé-
gébe követni.

17. §. A kerékpárokra, rendőri vagy egyéb czimű díjak a hely-
hatóságok által csak belügyminiszteri jóváhagyás után vethetők ki.

18. §. Jelen rendelet ellen vétők, vagy cselekményük, vagy
mulasztásuk a magyar büntető törvények vagy az 1890. évi I. t.-cz.
valamely szakaszába nem ütközik, 100 koronáig terjedhető pénzbün-
tetéssel visszaesés esetében pedig 8 napig terjedhető elzárással és 200
koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők. Ezen kihágásokat il-
letőleg serdületlenekre nézve az 1879. évi XL. t.-cz. 27. §-a irányt adó.
Arad, 1900. április hó 20.

Sarlot,
főkapitány.

Kiadó fűszer üzlet.

Egy állványokkal berendezett fűszer üzlet, a Salacz Gyula és Kölcsey-u. sarkán azonnal

kiadó.

Bővebbet a háztulajdonosnál.

Elköltözés folytán KUJEDEN

egy 4 szobás lakás,

minden melléképülettel u. m. egy istálló, szinek, pince, gabonás, kukoricza góré és szép gyümölcsös kert, továbbá 1/4 szeszió szántó és kaszáló föld tagosítva,

4 hold szőlő,

melynek fele a legjobb fajjal van beültetve,

egy kath. hold lóherés, szabad kézből eladó.

Értekezhetni Kujeden Dénes Istvánnál. 2048

2072—1900. kv. sz.

Árverési hirdetmény.

Temesmegyei betegápolási alap végrehajtónak Filipp Antal volt uj-aradi lakos, végrehajtást szenvedett elleni végrehajtás ügyében a kérelem kézbevétele a végrehajtási árverés 33 korona 80 fillér tőkekövetelés és e. 1900. évi márczius hó 17-ik napjától járó 6%-os kamatai 2 korona 40 eszményi bélyeg, 4 korona végrehajtási már megállapított, valamint jele 8 korona költség és 2 korona eszményi bélyeg s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §-a alapján és a 1. §-a értelmében a temesvári kir. törvényszék az uj-aradi kir. járásbírósi írásjártásán levő Uj-Aradon fekvő az uj-aradi 462 sz. tjkvben AI. 7. sor. (1237—1238.) hrsz. alatt felvett 620. számú házra és 210□-öl udvarra és kertre 862 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1900. évi augusztus hó 21-ik napjának délelőtti 9 órája ezen kir. telegkönyvi hatósághoz tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% vagy korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékköteles értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 50%-os kamatokkal együtt az 1881. évi december hó 6-án 39 I. M. szám alatt kelt rendeletben előírt módon az uj-aradi m. kir. adóhivatalnál, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni:

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság, mint tkvi hatóságnál fődíszint 3-ik ajtó és Uj-Arad község elöljáróságánál tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a fentirt tjkvben feljegyeztetni ezen árverési hirdetmény egy példány a bíróság hirdetményi táblájára kifüggesztés mellett a kiküldött kezéhez letenni, az árverési feltételek pedig megtekinthetők és egy-egy példányban Uj-Arad község elöljáróságának nemkülönbön ezen árverési hirdetmény egy példány az uj-aradi szolgabírói hivatalnak a szomszédos községekben a helybeli szokás szerint azonnali körözés végett megküldeni tekintve, hogy a kikiáltási 600 koronát meghalad ezen árverési hirdetmény törvényszerű kivonata és legközelebbi helyen megjelent lapban egy példány közlésével végrehajtható ügyvédjének kiadatni rendeltetik, a ki utasítatik, hogy a közlésételt igazoló lappéldányt az árverés foganatosítására kiküldöttnek adja át.

Ezen árverési hirdetmény az egyidejűleg megállapított árverési feltételekkel együtt az 1881. évi LX. t.-cz. 153. §-a intézkedéséhez képest a fentirtre hozott első végzésre előírt szabályok szerint;

Miről 1. Dobó László megyei főügyész felperes ügyvédnek az árverési hirdetményi kivonattal a többi érdekelteknek megküldetni rendeltetik Temesvári

Árverési feltételek.

Temesmegyei betegápolási alap végrehajtónak Filipp Antal végrehajtást szenvedett elleni 33 kor. 80 fillér tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtás ügyében:

1. Az 1900. évi augusztus hó 21-ik napján délelőtt 9 órakor ezen telegkönyvi hatóságnál nyilvános árverés fog tartatni, a temesvári kir. törvényszék, az ujaradi kir. bíróság területén lévő, Uj-Aradon fekvő, az uj-aradi sz. tjkvben A. I. 7. sorsz. 1237—1238/a hrsz. alatt felvett 620. sz. házra és 210□ öl udvarra és kertre 862 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

2. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a kikiáltási árban alul is kiadatni fog.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százaléka vagyis 86 kor. 20 fillért készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékköteles értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű bizonyítványt átszolgáltatni.

4. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5 százalékos kamatokkal együtt az 1881. évi december 6-án 39425/I. M. sz. alatt kelt rendeletben előírt módon az ujaradi m. kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

5. Vevő köteles az ingatlan terhelő és az árverés napját követőleg kiadatni a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű bizonyítványt átszolgáltatni.

6. Vevő a megvett ingatlan birtokába az árverés jogerőre emelkedése napján lép és annak haszna és terhe e naptól őt illeti.

7. A vevőnek a vételi bizonyítvány az 1881. LX. t.-cz. intézkedése értelmében csak az esetben fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt az idézett törvénycikk 187. §-a intézkedésének megfelelő utóajánlat nem tétetik.

8. A tulajdonjognak vevő javára bekebelezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog hivatalból elrendeltetni.

9. Amennyiben a vevő az árverési feltételek bármelyikének a kitűzött időben elégét nem tette, az általa megvett ingatlanra az érdekeltek bármelyikének kérelme következtében az 1881. LX. t.-cz. 185. §-a szerint, veszélyére és költségére, bánatpénznek elvesztése mellett újabb árverés fog tartatni hivatalból elrendeltetni.

Kelt Uj-Aradon, a kir. bíróság mint tkvi hatóság 1900. évi május 30-án.

2051

Dr. Simonfay, kir. aljbíró

Aradmegyei hitelegylet, mint szövetkezet felszámolás alatt.

Felhívás.

Az „Aradmegyei hitelegylet, mint szövetkezet“ a f. évi május hó 22-én tartott rendkívüli közgyűlésen feloszlását elhatározván, a társasági vagyon törvényszerű felszámolása elrendeltetett.

Ennélfogva felkérjük a kereskedelmi törvény 249. §-a értelmében hitelezőinket, illetve mindazokat, kik fenti szövetkezet ellen bármely igényt támaszthatnak, hogy követeléseiket jelen felhívás harmadszori közzétételétől számítandó hat hó alatt eljelenünk érvényesítsék.

Arad, 1900. évi június hó 26-án.

**ARADMEGYEI HITELEGYLET, MINT SZÖVETKEZET
FELSZÁMOLÁS ALATT:**

Vásárhelyi László s. k. Purgly János s. k.

Nyilvános köszönet egy kiváló szépítőszertnek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által felkínált **Ibolya-crème** kitűnő hatása indította arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítsam. A jó készítményért fogadjam örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szeplőimet és májfoltokat, egyúttal biztosított, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5. Kitűnő tisztelettel Marsetzky Adél.

Szeplő, májfolt, bíbros bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-léle**

IBOLYA-CRÉME

Ára: 1 tégely 50 kr. Ibolya-crème szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, rózsas és krém színben 60 kr.

Hajós-léle **IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérliliom és rózsas színben tündöklő varázssos színt kölcsönöz. 1 üveg 50 kr.

Óvakodjunk értéktelen hamisításoktól!

Ibolya-crémem csinos gömbölyű kék dobozban van és törvényes védjeggyel van ellátva. Kapható a készítő és feltalálónál

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

ARAD, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben.